

MBAMBA FOE JEAN A NGA TILI

1 Eyoñie te mam me ngenan te bo, Ajô e nga to, Ajô e nga to be Zambe, Ajô e mbe Zambe. **2** Emien a nga to be Zambe éyoñie te mam me ngenan te bo. **3** Emien a nga té mam mese; mam mese me nga téban, te ke jôm é nga téban, a to momo. **4** Enyiñ é nga to be nye; ényiñ éte é mbe éfufupe bôt. **5** Éfufup éte je afaé dibi été; a dibi e nji yeme je. **6** Môt a nga so nlômane be Zambe, a mbe jôé na Jean. **7** Nnye ate a nga zu nkate foé, nde a ye kate foé ajô éfufup éte, a kômbô na bôte bese be buni amu nye. **8** Sa émien a mbe éfufup éte, ve a nga kate foé ajô éfufup éte. **9** Nya éfufubu le, éfufup je akoé môt ase, a zu si nyô. **10** A nga to si nyô, a nga té si nyô, bôte ya si nyô te yeme nye. **11** A nga zu vôm biôm bié bi nâ, bôte bé te nyoñie nye. **12** Abime bôt e nga nyoñie nye, mbe be nga buni jôé dé, a nga ve be ngule ya bo bone be Zambe: **13** mbe be nji bialé a metyi, sa fe'e ya minsôn, sa fe'e ya bôt, ve ngule Zambe. **14** Ajô e nga bialé minsôn e nga to be bia (bi nga yen étôto'o jé aval ane étôto' atyi'i Mon Esa), e mbe mvam a benya mejô ne lut! **15** Jean a nga kate foé ajô dé, a bete tyiñe yôp, a jô na, Nyina a ne môt me nga jô ajô dé na, Môt a zu me mvus a ne me ôsu: amu a nga to me ôsu. **16** Bia bese bi maneya nyoñie mam me ne nye nlem ne lut, a mvam, mvam. **17** Amu Moise a nga ve bôt metiñe me Zambe; ve Jésus Christ a nga bo bôt mvam a benya mejô. **18** Te ke môs môte wua a nga yene Zambe; ve atyi'i Mon, e to Esa wé tôé, nnye a nga liti bôte Zambe.

19 Nalé Jean a nga jô, éyoñ Bejuif be nga lôme beprêtre a bôte ya Lévi vôm a nga to, be nga so Jérusalem, a sili nye na, O ne za? **20** Emien

a nga mem, a nji kat; a nga jô na, Me nji bo Christ. **21** Ane be nga sili nye na, Wôna, jé? Ye ô ne Élie? Nye na, Me nji bo nye. Be na, Ye ô ne nkulu mejô? Nye na, Momo. **22** Ane be nga jô nye na, O ne za? bi aye yalane bôt be nga lôme bia aya? Wo ajô aya ajô dôé? **23** Nye na, Ma me ne môt a kobô tyiñe yôp fé été, a jô na, Sô'ane zene Tate zôsô, ane Ésaie nkulu mejô a nga jô. **24** Ane bôte bete be nga zu Bepharisien nlôman. **25** Ane be nga sili nye na, Wo abaptizô fe bôt amu jé, nge ô nji bo Christ, nge Élie, nge nkulu mejo? **26** Jean a nga yalane be, a jô na, Ma me abaptizô bôt a mendim: môt a tele mia zañ, mi te yeme nye, **27** môt ate a zu me mvus, me nji bo môte ya kuli nye minkole ya bikôndé bié. **28** Mam mete me nga bobane Béthanie, Jourdain yat, vôm Jean a nga baptizô bôt.

29 Alu da e lôteya, ane a nga yene Jésus a za' a vôm a nga to, a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe a va mam abé ya si nyô! **30** Nyina a ne môt me nga jô mia ajô dé na, Môt a zu tôñie ma mvus a ne me ôsu: amu a nga to me ôsu. **31** Me nji yeme nye; ve amu me aye liti bôte ya Israël be yeme nye, ajô te nde me nga zu baptizô bôt a mendim. **32** Jean a nga kate foé, a jô na, Me nga yen Nsisim ô so'o yôp ô sisik, aval ane zum; ô za'a tabe be nye. **33** Me nji yeme nye: ve môt a nga lôme ma me baptizô bôt a mendim, nnye a nga jô me na, Môt wo aye yen Nsisim ô sisik, ô tabe' be nye, nnye a ne môt a ye baptizô bôt a Mbamba Nsisim. **34** Me maneya yen, ane me nga kate mia na, Nyina a ne Mone Zambe.

35 Alu afe e lôteya, ane Jean a nga tebe, ba be beyé'é bé bebaé; **36** ane a nga yene Jésus a wulu'u,

a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe!
37 Beyé'é bete bebaé be nga wô' a kobô'ô, ane be nga ke tône Jésus.
38 Ane Jésus a nga kônelan, a yene be be tône nye, a jô be na, Mi ajeñe jé? Ane be nga jô nye na, A Rabbi (e ne na, A Nye'ele bôt), ô to vé?
39 Ane a nga jô be na, Za'an, mi aye yen. Ajô te be nga ke yene vôm a nga to; ba be be be nga to môs ôte; éyoñe te é mbe bebé mewolo awôm.
40 Bôte bete bebaé be nga wô'ô Jean a kobô'ô, a tône nye, môte wua a mbe André, monyañe Simon Pierre.
41 Nnye a nga taté jeñe monyañe wé Simon, a jô nye na, Bi yeneya Messie (e ne na, Christ).
42 Ane a nga ke nye be Jésus. Jésus a nga lôbô nye, a jô na, O ne Simon mone Jean: be aye loene wo na Céphas (e ne na, Pierre).
43 Alu afe da e betaya lôt, a nga ke Galilée, ane a nga koé Philippe: ane Jésus a nga jô nye na, Tône' ma.
44 Philippe a mbe môte ya Bethsaida, nlam André ba Pierre.
45 Philippe a nga koé Nathanaël, a jô nye na, Bi yeneya môt Moïse a bekulu mejô be nga tili ajô dé na, Jésus ya Nazareth, mone Joseph.
46 Nathanaël a nga jô nye na, Ye jôm é ne mvaé é ne ngule ya so Nazareth? Philippe a nga jô nye na, Za'a yen.
47 Jésus a nga yene Nathanaël a za'a vôm a nga to, a kobô bôt ajô dé na, Tama yenan, a ne fo'ô môte ya Israël, a nji bo medu'an!
48 Nathanaël a nga jô nye na, Wo ayeme me aya? Jésus a nga yalan a jô nye na, Te yen Philippe a za lo'ene wo, éyoñ ô nga to élé ya figuier si, me nga yene wo.
49 Nathanaël a nga yalane nye, a jô na, A Rabbi, ô ne Mone Zambe; ô ne Njô bôte ya Israël.
50 Jésus a nga yalan a jô nye na, Amu me ate jô wo na, Me nga yene wo élé ya figuier si, ye wo abuni? wo aye yene mam me adañe mam ma.
51 Ane a nga jô nye na, Me abele fo'ô ane me ajô mia na, Mi aye yene yôp e kanda'an, a beange be Zambe be abet, be asis, a tabe be Mone môt.

2 Môse lala ésulane ya aluk é nga bo Cana ya Galilée; nyia Jésus a mbe wôé: **2** ane be nga bañete Jésus, a beyé'é bé, be zu ésulane ya aluk.
3 Eyoñ vin é nga man, nyia Jésus a nga jô nye na, Be nji fe beta bi vin.
4 Ane Jésus a nga jô nye na, A minga, bia wo bi ne za ajô? éyoñe jam é ngenan te kpwan.
5 Nyia wé a nga jô bebo bisaé na, Jam ese a jô mia, bo'ane de.
6 Minka'a meko'ô misaman mi nga tele wôé, mmie Bejuif be nga bo be tuni' bebien, minka'a mite nka'a wua ô mbe bemétrète bebaé, nge bemétrète bela.
7 Jésus a nga jô be na, Jala'ane minka'a mendim. Ane be nga jalé mie ne lut!
8 Ane a nga jô be na, Bietan éyoñe ji, mi ke ve mie bidii. Ane be nga biet, a ke liti.
9 Eyoñ mie bidii a nga tye'e mendim, éyoñe te me nto vin, émien te yem mfa' é nga so (ve bebo bisaé be nga biete mendim be nga yem), mie bidii a nga loene môt a nga lu'u minga,
10 a jô nye na, Môt ase a taté télé vin é ne mvaé tawôlô yôp; éyoñ bôt be maneya nyu abui, wôna a télé vin é ne te dañ mvaé: ve wo ate naane vin é ne mvaé azukui éyoñe ji.
11 Bitua bi mam Jésus a nga bo, ji ya Cana ya Galilée, nje a nga taté bo, ajô te nde a nga liti bôt ngule jé; ane beyé'é be nga buni nye.

12 Eyoñ jam ete e nga man, ane a nga ke Capernaoum, ba nyia wé a bobenyañe bé a beyé'é bé; be nji tabe wôé melu abui.

13 Pâque ya Bejuif é mbe bebé, ane Jésus a nga ke Jérusalem.
14 Ane a nga ke temple été, a koé bôt be kuane binyaka, a mintômba, a bezum, a bôt be folane moné, be to si:
15 ane a nga bo nkasa minko, a titane biôm bise, mintômba a binyaka, bi kôlô temple été; ane a nga kute moné bôt be nga folane si, a s'ôlô betawôlô bap;
16 ane a nga jô bôt be nga kuane bezume na, Va'ane biôm bi; te boan nda ésa wom nda akum.
17 Beyé'é be nga simesan ane e mbe mtilane na, Amu me adañe nye'e nda jôé, ajô te de aye wôé ma.
18 Ajô te Bejuif be nga kobô, a jô nye na,

Wo aliti bia za ndem, amu wo abo mam ma? 19 Jésus a nga yalan a jô be na, Tyamane temple nyô, me aye fe beta lôñe nye melu mela. 20 Ajô be Bejuif be nga jô na, Be nga lôñe temple nyô mimbu mewôm menyin a misaman, ye wo aye lôñe nye melu mela? 21 Ve a nga kobô ajô temple ya nyôle jé. 22 Ajô te éyoñ a nga wômô soñ, beyéé bé be nga simesan ane a nga jô ajô te; ane be nga buni ntilane ya kalate Zambe, a ajô Jésus a nga jô.

23 Eyoñ a nga to pâque Jérusalem, melu be nga bo ésulane bidi, bôt abui be nga buni jôé dé, éyoñ be nga yene beta be mam a nga bo. 24 Ve Jésus a nga tabe be ntye, amu a nga yeme minlem mi bôte bese, 25 amu a nji jefie môt a kate nye foé ajô bôt; amu émien a nga yeme mam me ne bôte minlem été.

3 A mbe môte ya Pharisien, a mbe jôé na Nicodème, évete ya Bejuif: 2 nnye ate a nga zu be Jésus alu, a jô na, A Rabbi, bi ayeme na ô ne ñye'ele bôt ô nga so be Zambe; amu te ke môt a ne ngule ya bo beta be mam ane wo abo, ve Zambe a to be nye. 3 Jésus a nga yalan a jô nye na, Me abele fo'o ane me ajô wo na, Môt a se ngule ya yen ayoñe Zambe, ve beta bialé. 4 Nicodème a nga jô nye na, Môt a nto nnôm a ne ngule ya beta bialé aya? ye a ye beta bulan abume nyia, a bialé? 5 Jésus a nga yalan a jô na, Me abele fo'o ane me ajô wo na, Nge môt a bo te bialé a mendim a Nsisim, a se ngule ya ke ayoñe Zambe. 6 Jôm je abialé a minsôn, nje é ne minsôn; jôm je abialé a Nsisim, nje é ne nsisim. 7 Te semé amu me ate jô wo na, Mi ayiane beta bialé. 8 Evuñulu je avuñ vôm je anye'e, wo awô'ô je éduñ, te yeme je mfa'a je aso a mfa'a je ake: nalé fe môt ase a bialé a Nsisim a né. 9 Nicodème a nga yalan a jô nye na, Mam ma me ne ngule ya bo aya? 10 Jésus a nga yalan a jô nye na, Ye ô ne ñye'ele bôte ya Israël, te yeme mam mete? 11 Me abele fo'o ane me ajô wo na, Bi akobô mejô bi ayem, a kate mam bi nga yen; mi

te buni mejô bi akat. 12 Nge me nga kate mia mame ya si nyô, mi te buni, mi aye buni aya nge me akate mia mame ya yôp? 13 Môt a nji bete yôp été, ve nyô a nga so yôp, nnye a ne Mone môt a ne yôp. 14 Ane Moïse a nga bete nyo fé été, nalé fe Mone môt a yiane betebane yôp; 15 ajô te nde bôte bese môt a buni nye a ye tabe ényiiñ ya melu mese.

16 Amu beta nye'an, Zambe a nga nye'e bôte ya si nyô, a nga lôm atyi'i Mone dé, ajô te bôte bese môt a buni nye, a ye jafi, ve tabe ényiiñ ya melu mese. 17 Amu Zambe a nji lôme Mone wé si nyô, amu na a ve bôte mekua; ve amu na bôte ya si nyô be aye tabe ényiiñ ya melu mese amu nye. 18 Môt a buni nye a nji fe bo ajô: môt a bo te buni nye a ne ajô éyoñe ji, amu a nji buni jôé atyi'i Mone Zambe. 19 Ajô te e ne na, éfufup é nga zu si nyô, ane bôt be nga nye'e dibi, te nye'e éfufup: amu main be nga bo me mbe abé. 20 Amu môt ase a bo abé a vini éfufup, te zu vôm éfufup é né, mam a nga bo me za ve nye mekua. 21 Ve môt a bo benya mame, nnye a zu vôm éfufup é né, amu a kômbô bôt be yeme na, mam a nga bo, a nga bo me a ngule Zambe.

22 Mam mete me maneya, ane Jésus ba be beyéé bé be nga ke si ya Judée; ane ba be be nga tabe vôm ate, ane a nga baptizô bôt. 23 Jean fe a nga baptizô bôt Énon bébé Salim, amu mendim abui me mbe wôé: ane bôt be nga ke baptizôban. 24 Eyoñe te Jean a ngenan te ke nda mimbôk. 25 Ane beyéé be Jean a mone Bejuif be nga sôane bisô ajô ntunane menyô. 26 Ane be nga ke vôm Jean a nga to, a jô nye na, A Rabbi, môt ate, mia nye mi nga to Jourdain yat, ô nga kafete ajô dé, a baptizô bôt, a bôte bese be ake be nye. 27 Jean a nga yalan a jô na, Môt a nji bo ngule ya nyoñe jôm, ve Zambe a ve nye je, é so'o yôp. 28 Miabebien mi ayem ane me nga jô mia na, Me nji bo Christ, me nga zu nye nlôman ôsu. 29 Môt a bili mbom, émien a ne nnôm; môt a ne mvôé nnôm, a tebe a wô'ô nye,

a dañe wò'ò mvaé amu a wò'ò tyiñe nnòm: ava'a dam e jaéya amu ajò di. 30 Nnye a yiane nenenen, ve ma me ayiane wulawulan.

31 Mòt a so yòp a dañe bòte bese: mòt a so si nyò, a ne fo'o ve môte ya si nyò, a kobò mejò ya si nyò: mòt a so yòp, a dañe bòte bese. 32 Mam a maneya yen a wòk, mme a kañe bòt; te ke mòt a buni mejò mé. 33 Mòt a maneya buni mejò mé, nnye a memeya na Zambe a ne nya ajò. 34 Amu mòt Zambe a nga lòm, nnye a kobò mejò me Zambe: amu a ve Nsisime wé, te lañ. 35 Esa a nye'e Mon, ane a nga ve nye mam mese mo. 36 Mòt a buni Mon, nnye a ne ényiiñ ya melu mese; ve mòt a bo te wò'ò Mon, a ye yen ényiiñ ya melu mese, Zambe a ye bo ve yaa ajò dé.

4 Ajò te éyoñ Tate a nga yem ane Bepharisien be nga wò'ò na Jésus a bili beyé'é abui a baptizò be, a dañe Jean 2 (akòsa bo Jésus émien a nji baptizò bòt, ve beyé'é bé be nga bo), 3 a nga kòlò Judée, a beta ke Galilée. 4 Ane a nga yiane lôte Samarie. 5 Ane a nga kui nlamé ya Samarie ò mbe jòé na Sychar, ò mbe bebé éfuse si Jacob a nga ve Joseph mone wé: 6 anjeñe Jacob e mbe wòé. Jésus a nga ju'u dulu, ane a nga tabe si mfòm anjeñ. Eyoñe te é mbe bebé mewolo mesaman. 7 Minga ya Samarie a nga zu lape mendim: ane Jésus a nga jò nye na, Nyu'u me mendim. 8 Amu beyé'é bé be nga ke kuse bidi nlam. 9 Ajò te minga ya Samarie a nga jò nye na, O ne mone Bejuif, wo aja'é me, minga ya Samarie, mendim amu jé? (Amu Bejuif ba be bòte ya Samarie be ne te fulane mam.) 10 Jésus a nga yalan a jò nye na, Nge wo ate yem mveane Zambe, a yeme fe mòt a jò wo na, Nyu'u me mendim, a ne za; ve wo ate ye ja'é nye, ve nnye fe a te ve wo mendim me ne ényiiñ. 11 Ane minga ate a nga jò nye na, A Tat, ò nji bo jòme ya biete mendim, anjeñ e ne édo'o si été: mendime ya ényiiñ ò bili me aso vé? 12 Ye wo adañ ésa wongan Jacob, nnye a nga ve bia anjeñe di, émien a nga nyu fe de, a bone bé, a biyem

bié? 13 Jésus a nga yalan a jò nye na, Mòt ase a nyu mendime ma a ye beta wò' évé: 14 ve mòt a nyu mendim me aye ve nye, a ye fe wò' évé; ve mendim me aye ve nye me aye bo nye anjeñ nlem été, a ve nye ényiiñ ya melu mese. 15 Ane minga ate a nga jò nye na, A Tat, va'a me mendim mete, me bo te fe wò' évé, te fe zu òyap nne a lape mendim. 16 Jésus a nga jò nye na, Kele' loene nyo nnòm, a zu nne. 17 Minga ate a nga yalan a jò nye na, Me nji bo nnòm. Jésus a nga jò nye na, Wo abele fo'o ane wo ajò na, Me nji bo nnòm: 18 amu ò nga to beyòm betan: a mòt ò bili éyoñe ji, a nji bo nyo nnòm: wo abele fo'o ajò te. 19 Minga ate a nga jò nye na, A Tat, me yemeya na ò ne nkulu mejò. 20 Betate bangan be nga kañe Zambe nkòle wu; ve mia mi ajò na, Jérusalem a ne vòm bòt be ayiane kañe Zambe. 21 Jésus a nga jò nye na, A minga, buni'i ma, melu me aye bo, éyoñ mi aye kañe Zambe, sa nkòle wu, sa ke Jérusalem. 22 Mi akañe jòm mi ne te yem: bia bi akañe jòm bi ayem; amu ényiiñ je aso Bejuif. 23 Ve awolo de aye bo, nde de ataté éyoñe ji, éyoñ bòt be atu'a kañ, be aye kañ Esa a nsisim a benya mejò: amu Esa a kòmbò bòt be ne aval ete be kañe nye. 24 Zambe a ne Nsisim: a bòt be akañe nye, be ayiane kañe nye a nsisim a benya mejò. 25 Minga ate a nga jò nye na, Me ayeme na Messie a ye so (be aloene nye na Christ): éyoñ a ye so, a ye kate bia mejò mese. 26 Jésus a nga jò nye na, Me ate nyò, me akobò wo.

27 Eyoñe te beyé'é bé be nga zu; ane be nga semé amu a nga kobò minga; ve mòt a nji jò na, Wo asili nye jé? nge na, Wo akobò nye a jé? 28 Ane minga ate a nga lí'i nka'a mendim, ane a nga ke nlam, a jò bòte na, 29 Za'a yenane mòt a te kate me mam mese me nga bo: ye nnye a ne bo Christ? 30 Ane be nga kòlò nlam, a ke vòm a nga to. 31 Eyoñ be nengan te so, beyé'é bé be nga ye'elane nye, a jò na, A Rabbi, ja'a bidi. 32 Ve a nga jò be na, Me

ne bidi ya di mi te yeme bie. **33** Ajô te beyé'é bé be nga jô bebiene na, Ye môt a tezu ve nye jômeya di? **34** Jêsus a nga jô be na, Bidi biam bi ne na, me bo mam môt a nga lôme ma a nye'e, a mane fe ésaé jé. **35** Ke mi ajô na, A li'ya ngon ényin, wôna bôt be aye va bidi mefup? ve ma me ajô mia na, Beta'ane mis, mi lôbô mefup, bidi bi maneya kôt, be ayiane va bie. **36** Môt a va bidi, nnye a nyoñe ma'an, a kôane fe bibuma ya ényin ya melu mese; nalé fe môt a miase fes a môt a va bidi, bebaé be aye vak avale da. **37** Amu nkana ô ne zôsô ajô di na, Wua a miasek, mfe a kô'an. **38** Me nga lôme mia mi va bidi vôm mi nga bo te bo ésaé: bôte befe be nga taté bo ésaé, a mia mi nga fubu été.

39 Bôt abui ya Samarie be nga to nlam ôte be nga buni nye amu mejô minga a nga kate be foé na, A te kate ma mam mese me nga bo. **40** Eyoñ bôte ya Samarie be nga zu vôm a nga to, be nga bu'u nye a tame tabe nname wop: ane a nga tabe wôé melu mebaé. **41** Bôte befe abui be nga buni amu mejô mé; **42** ane be nga jô minga ate na, Eyoñe ji bi abuni, sa amu ô nga kate bia: ve amu bia-bebien bi maneya wôk, a yeme na nyina fo'o a ne Nyi bôte ya si nyô.

43 Melu mete mebaé me lôteya, ane a nga kôlô vôm ate a ke Galilée. **44** Amu Jêsus émien a nga jô na, Nkulu mejô a nji bo дума si jé émien. **45** Eyoñ a nga kui Galilée, bôte ya Galilée be nga nyoñe nye, amu be nga yene mam mese a nga bo Jérusalem éyoñ a nga to ésulán: amu be mbe ésulán éte.

46 Ane a nga beta ke Cana ya Galilée, vôm a nga kôñelane mendime vin. Evet njô bôt é mbe wôé, mona fame wé a nga ya'a a to Capernaoum. **47** Eyoñ a nga wô'ô na Jêsus a soya Judée, a nto Galilée, a nga ke vôm a nga to, a ye'elane nye na a ke saé nye mon; amu a nga ye wu. **48** Ane Jêsus a nga jô nye na, Nge mi te yene beta be mam a mame ya semé, mi te buni. **49** Ane évet éte é nga jô nye na, A Tat, za' avô, mon a

za me wu. **50** Jêsus a nga jô nye na, Kele' wo ake; mone wôé a nyiñeya. Môt ate a nga buni mejô Jêsus a nga jô nye, ane a nga ke. **51** A ngenan a kelek, ane bebo bisaé bé be nga zu tôbane nye, a jô nye na, Nyo mon a nyiñeya. **52** Ane a nga sili be na, A nga taté bo mvo'é éyoñ éyé? Ane be nga jô nye na, Angô'é mewolo zañbwa ayôñ e nga mane nye nyô. **53** Nalé ésa a nga yeme na, awolo te e mbe awolo Jêsus a nga jô nye na, Nyo mon a nyiñeya: ane émien a nga buni a bôte bese ya nda jé. **54** Dina e ne beta jame baa 'Jêsus a nga bo éyoñ a nga so Judée, a ke Galilée.

5 Mam mete me maneya, ane ésulane ya Bejuif é nga bo; ane Jêsus a nga ke Jérusalem.

2 Ebata é ne Jérusalem, bebé mbé mintômba mi nga bo mi nyi'i, nkobô Hébreu be alo je na Beth-hesda, vôm ate a ne mimbala'a si mitan. **3** Minkôkon abui mi nga bô mimbala'a si, a mindindim, a miñyeyem, a bôt be nga to minkôt. **5** Môt éziñ a mbe wôé a nga kone mimbu mewôm mela a mwom. **6** Eyoñ Jêsus a nga yene nye a bô, a yeme na a nga to nalé melu abui, a nga jô nye na, Ye wo akômbô bo mvo'é? **7** Nkôkon ôte ô nga yalane nye na, A Tat, me nji bo môt a ke me ebata éyoñ mendim me afô'ôsan: ve éyoñ me ngenan me kelek, môt mfe a viane ke me ôsu. **8** Jêsus a nga jô nye na, Kôlô'ô si, ô to'é énoñe jôé, a wulu. **9** Ane môt ate a nga ji'a bo mvo'é, a to'é énoñe jé a wulu.

Môs ôte ô mbe môse sondô. **10** Ajô te Bejuif be nga jô môt a nga sabane na, Den a ne môse sondô, wo atyam atiñe Zambe éyoñ wo ato'é énoñe jôé. **11** Ane a nga yalane be a jô na, Môt a te saé ma, nnye a te jô me na, Toké' énoñe jôé ô ke. **12** Be nga sili nye na, Môt a te jô wo na, Toké' énoñe jôé, ô wulu, a ne za? **13** Ve môt a nga saban a nji yeme môt a nga saé nye; amu Jêsus a nga kôlô, a ékôane bôt é nga to vôm ate. **14** Mejô mete me maneya, ane Jêsus a nga koé nye temple été, a jô nye na,

Tame yen, ô nto mvo'é: te beta bo mam abé, jam de adañ abé e za zu be wo. 15 Môt ate a nga kôlô, a kate Bejuif na, Môt a te saé ma a ne Jésus. 16 Ajô te Bejuif be nga kpwe'-ele Jésus, amu a nga bo mam mete môse sondô. 17 Ane Jésus a nga yalane be a jô na, Esa wom a nga bo ésaé azukui éyoñe ji, me ke me abo ésaé. 18 Ajô te Bejuif be nga dañe kômbô wôé nye, sa amu a nga tyame môse sondô étam, ve amu a nga jô fe na, Zambe a ne Esa wom, a bo émien ba Zambe nté wua.

19 Ane Jésus a nga yalan a jô be na, Me abele fo'o ane me ajô mia na, Mon a nji bo ngule ya bo jam étam, ve mam a wô'ô yen Esa a bo'ok: amu mam mese a bo, mam mete fe Mon a bo. 20 Amu Esa a nye'e Mon, a liti nye mam mese émien a bo: a ye liti nye mam me adañe mam ma, nalé mi aye semé. 21 Amu aval ane Esa a wômdô mimbim a ve mie ényiñ, nalé fe Mon a ve ényiñ bôt a nye'e a va'ak. 22 Amu Esa te tyi'i môt ajô, ve a nga ve Mon ntyi'ane mejô ôse; 23 nalé bôte bese be aye ve Mon duma, ane be ave Esa duma. Môt a bo te ve Mon duma, a bo fe te ve Esa a nga lôme nye, duma. 24 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Môt a wô'ô ajô dam, a buni môt a nga lôme ma, a ne ényiñ ya melu mese, a ye nyoñe mekua, a kôlôya awu, a nyiñeya. 25 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Awolo de aye bo, nde de ataté éyoñe ji, éyoñ bôt be maneya wu be aye wô'ô tyiñe Mone Zambe; ba be aye wô'ô je, mbe be aye nyiñ. 26 Amu aval ane Esa a ne ényiñ nyôle jé émien, aval ete fe a nga ve Mon ényiñ nyôle jé: 27 a nga ve fe nye ngule ya tyi'i mejô, amu a ne mone môt. 28 Te seman ajô di: amu awolo de aye bo, éyoñ bôte bese be ne mesoñ be aye wô'ô tyiñe jé, 29 be aye so; ba be nga bo mvaé, be aye wômdô a nyiñ; ba be nga bo abé, be aye wômdô a nyoñe mekua.

30 Mamien me nji bo ngule ya bo jam: me atyi'i mejô ane me awôk: ntyi'ane mejô wom ô ne zôsô; amu me nji jeñe mam me anye'e, ve mam môt

a nga lôme ma a nye'e. 31 Nge me akañete mejô mam mamien, wôna mejô me akañete me nji bo benya mejô. 32 Môt mfe a kañete ajô dam; me ayeme na mejô a kañete ajô dam me ne benya mejô. 33 Mi maneya lôme bôt be Jean, ane a nga kañete benya mejô. 34 Nkañetan be nga kañete ajô dam ô nji bo nkañetane ya bôt: ve me ajô mejô ma, amu me ayi na mi aye yen ényiñ. 35 Nnye a mbe lampe a yôñôk a ve éfufup; mi nga kômbô vak a tabe éfufupe jé ôbe nté. 36 Ve nkañetan me bili wo adañe wu Jean a nga kañete ajô dam; amu mam Tate a nga ve ma me bo, mme mete me abo, mam mete me akañete ajô dame na, Tate a nga lôme ma. 37 Tate a nga lôme ma, nnye fe a nga kañete ajô dam. Melu mese mi nji wô'ô tyiñe jé, nalé fe te yene nyôle jé. 38 Mejô mé me nji tabe mia minlem été: amu mi nji buni môt a nga lôm. 39 Mi afombô mejô ya kalate Zambe, amu mi asi'a ko na mi aye yen ényiñ ya melu mese été; mejô mete mme me akañete ajô dam; 40 ve mia mi nji nye'e mi za'a be ma, a yen ényiñ. 41 Me nji nyoñe duma de aso bôt. 42 Ve me ayeme mia, nye'ane Zambe ô nji bo minlem mianan. 43 Me soya jôé Esa wom, mi te buni ma: nge môt mfe a ye zu jôé dé émien, nnye mi aye buni. 44 Mia mi anyoñe duma de aso be miabebien, te jeñe duma de aso be Zambe a ne ve wua, mi ne ngule ya buni aya? 45 Te si'a ko na me aye bo'olô mia be Tate: môte wua a bo'olô mia, Moïse nnye mi nga to nye ndi minlem. 46 Amu nge mi nga buni Moïse, ve mi nga buni fe ma; amu a nga tili ajô dam. 47 Nge mi abo te buni mejô a nga tili, mi aye buni mejô me akobô aya?

6 Mejô mete me maneya, ane Jésus a nga kôlô, a ke ato'o ya Galilée yat, e ne jôé na Tibériade. 2 Ane bôt abui be nga tôñe nye, amu be nga yene beta be mam a nga bo minkôkon. 3 Ane Jésus a nga ke nkôle yôp a tabe si wôé, ba be beyé'é bé. 4 Pâque, é ne ésulane ya Bejuif,

é mbe bebé. 5 Ane Jésus a nga bete mis, a yene bôt abui be za'a vôm a nga to, ane a nga jô Philippe na, Bi aye kuse bidi bôte ba be aye di vé? 6 A nga jô ajô te a ve'ele nye: amu émien a nga yem ane a ye bo. 7 Philippe a nga yalane nye na, Abime fembé môt a ye kus a franc mintete mibaé, te yiane be, môt ase a nyoñe ve tyô-tyoé. 8 Beyé'é bé, môte wua a mbe jôé na André, monyafie Simon Pierre, a nga jô nye na, 9 Mona fam a ne va, a bili mimamane mi fembé mitan a kos ébaé: biôm bina bi aye bo aya, bôte ke abim a va? 10 Jésus a nga jô na, To'ane bôte si. Obut abui ô mbe vôm ate. Befam be nga tabe si be mbe bebé betoyini betan. 11 Ane Jésus a nga nyoñe mimamane mi fembé; éyoñ a nga mane ye'elane Zambe, ane a nga ve bôt be nga to si; ane a nga ve fe be kos abim be nga nye'e. 12 Eyoñ be nga jaé, a nga jô beyé'é bé na, Kó'an afufus de ate buk, jôm te wu ntuk. 13 Ane be nga kôan afufuse mimamane mi fembé é nga buk éyoñ bôt be nga mane di, a jalé minkoé awôm a mibaé. 14 Ajô te, éyoñ bôt be nga yene beta jam a te bo, be nga jô na, Nyina a ne fo'o nkulu mejô be nga jô na a ye zu si nyô.

15 Eyoñ Jésus a nga yene bôt be ye'e zu nyoñe nye a ngu, a telé nye njô bôt, ane émien a nga kôlô a ke nkôl étam.

16 Eyoñ ngó'é é nga bo, ane beyé'é bé be nga ke atok; 17 ane be nga ke éfunga, be ye'e dañ atok a ke Capernaoum. Eyoñe te dibi e nga bo, Jésus a ngenan te koane be. 18 Ato' e nga taté fô'osan amu beta évuñulu a nga vuñ. 19 Eyoñ be nga mane ful éfunga nta môt a wulu mebo awolo da nge mebaé, be nga yene Jésus a wulu' ato'o yôp a za'a bebé éfunga: ane be nga ko woñ. 20 Ane a nga jô be na, Me le; te koane woñ. 21 Ajô te be nga me'ete a nyoñe nye éfunga été: atemeteme na éfunga é kuiya kindik vôm be nga ke.

22 Alu da e lôteya ane ékôane bôt é nga tele ato'o yat é nga yene na, éfunga éfe é nji bo wôé, ve éfunga jia

étam, a yeme fe na Jésus a nji ke éfunga beyé'é be nga ke, ve beyé'é bé nga kôlô étam 23 (ve bifunga bife bi nga so Tibériade, bi nga zu vôm be nga di bidi éyoñ Tate a nga ve akéva): 24 éyoñ ékôane bôt éte é nga yene na Jésus ba be beyé'é bé be nji bo wôé, bebien be nga ke bifunga été, a ke Capernaoum, a jeñe Jésus. 25 Eyoñ be nga yene nye ato'o yat, be nga jô nye na, A Rabbi, wo ate zu nne éyoñ évé? 26 Jésus a nga yalane be a jô na, Me abele fo'o ane me ajô mia na, Mi ajeñe ma, sa amu mi nga yene beta be mam, ve amu mi nga di mimamane mi fembé, a jaé. 27 Te boane bisaé ajô bidi bi aye wu ntuk, ve ajô bidi bi aye tabe ényíñ ya melu mese, mbie Mone môt a ye ve mia: amu Esa, a ne Zambe, a nga ve nye ngu, nje bôt be aye yeme na a ne Mone Zambe. 28 Ajô te be nga jô nye na, Bi ayiane bo jé bi aye bo bisaé jô Zambe? 29 Jésus a nga yalan a jô be na, Esaé Zambe é ne na, mi buni môt a nga lôm. 30 Ane be nga jô nye na, Za jam wo abo e ne ndem, bi aye yene de a buni wo? jé wo abo? 31 Betate bangan be nga di manne fé été; ane e ne ntilane na, A nga ve be bidi bi so'o yôp be di. 32 Ajô te Jésus a nga jô be na, Me abele fo'o ane me ajô mia na, Sa Moïse a nga ve mia bidi bi nga so yôp; ve Tate wom a ve mia benya bidi bi aso yôp. 33 Amu bidi Zambe a ve, mbie bi aso yôp a ve bôte ya si nyô ényíñ. 34 Ajô te be nga jô nye na, A Tat, va'a bia bidi bite melu mese. 35 Jésus a nga jô be na, Ma me ne bidi ya ényíñ: môt a zu be ma, a ye wô'ô zaé, môt a buni ma, a ye wô' évé. 36 Ve me nga jô mia na, mi yeneya ma, ve mi ngenan te buni. 37 Bôte bese Tate a ve ma, be aye zu be ma; môt a zu be ma, me aye titane nye. 38 Amu me nga so yôp, sa na me bo mam me anye'e, ve mam môt a nga lôme ma a nye'e. 39 Jam môt a nga lôme ma a nye'e e ne na, bôte bese a nga ve ma, me te dimeli môte wua ya été, ve me aye wômôlô be bese alu de aye su'ulan. 40 Amu jam Esa wom a nye'e e

ne na, môt ase a yene Mon, a buni nye, a ye tabe ényíñ ya melu mese; nnye me aye wòmóló alu de aye su'ulan.

41 Ajô te Bejuif be nga kobô nye menyiñ, amu a nga jô na, Ma me ne bidi bi aso yôp. 42 Ane be nga jô na, Ke nyina a ne Jésus, mone Joseph, bi ayem ésa ba nyia? éyoñe ji a jô na, Me soya yôp, aya? 43 Jésus a nga yalan, a jô be na, Miabebien, te kobane menyiñ. 44 Môt a nji bo ngule ya zu be ma, ve Tate a nga lôme ma a dutu nye: nnye me aye wòmóló alu de aye su'ulan. 45 E ne ntilane kalate bekulu mejô na, Zambe a ye ye'ele be bese. Môt ase a maneya wô'ô mejô me aso be Tate, a ye'é me, nnye a zu be ma. 46 Te ke môt a nga yene Tate, ve nyô a nga so be Zambe, nnye a nga yen Esa. 47 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Môt a buni, nnye a ne ényíñ ya melu mese. 48 Me ne bidi ya ényíñ. 49 Beéso benan be nga di manne fé été, ane be nga wu. 50 Bidi bi aso yôpe bi, nge môt a di bie, a ye wu. 51 Ma me ne bidi bi ne ényíñ été, mbie bi nga so yôp: nge môt a di bie, a ye tabe nnôm éto: ya, bidi me aye ve bi ne minsône miam, me aye ve bie bôte ya si nyô be nyiñ.

52 Ajô te Bejuif bebien be nga sôane bisô, a jô na, Môte nyô a ne ngule ya ve bia minsône mié, bi di mie, aya? 53 Ajô te Jésus a nga jô be na, Me abele fo'o ane me ajô mia na, Nge mi abo te di minsône mi Mone môt a nyu metyi mé, mi nji bo ényíñ minlem été. 54 Môt a di minsône miam a nyu metyi mam, a ne ényíñ ya melu mese; me aye wòmóló nye alu de aye su'ulan. 55 Amu minsône miam mi ne benya bidii, a metyi mam me ne nya jômô ya nyu. 56 Môt a di minsône miam a nyu metyi mam, nnye a to be ma, me fe me to be nye. 57 Ane Tate a vee a nga lôme ma, a ma me anyiñ amu Tate; nalé fe môt a di ma, nnye fe a ye nyiñ amu ma. 58 Bidi bi nga so yôpe bi: bi nji bo bidi ane betate be nga di, a wu; nge môt a di bidi bi, a ye tabe nnôm éto. 59 A nga

kobô mejô mete nda Zambe, éyoñ a nga ye'ele bôt Capernaoum.

60 Beyé'é bé abui, éyoñ be nga wô' ajô te, be nga jô na, Ajô di e ne ayaé; za a ne ngule ya wô'ô de? 61 Ve Jésus a nga yem nleme wé na beyé'é bé be nga wô' abé a kobô, ane a nga jô be na, Ye mi akolé ôbak amu ajô di? 62 Nge mi aye yene Mone môt a kele' yôp vôm a nga taté tabe, mi aye jô aya? 63 A ne nsisim fiwô wo ave ényíñ; minsôn te bo jam mvaé: mejô me maneya kobô miam me ne nsisim a ényíñ. 64 Mi to va, bevo'o be ne te buni. Amu aso atata'a Jésus a nga yeme ba be nga bo te buni, a nyô a ye koñe nye. 65 Ane a nga jô na, Amu ajô di me ate jô mia na, te ke môt a ne ngule ya zu be ma, ve Tate a ve nye ngul éte.

66 Ajô te beyé'é bé abui be nga tabe si, te fe beta wulu nsamba wé. 67 Ane Jésus a nga jô beyé'é awôm a bebaé na, Ye mia fe mi aye kôlô. 68 Simon Pierre a nga yalane nye na, A Tat, bi aye ke be za mfe? wo ô bili mejô ya ényíñ ya melu mese. 69 Bi buniya a yeme fe na ô ne Mbamba Môte ya Zambe. 70 Ane Jésus a nga yalan a jô be na, Ke me nga tope mia bôt awôm a bebaé, môte wua a ne été a ne Satan? 71 Eyoñe te a nga kobô ajô Judas, mone Simon Iscariot, amu nnye a ye koñe nye, a to fe môte wua ya beyé'é awôm a bebaé.

7 Mam mete me maneya, ane Jésus a nga ke a wulu minlam mi ya Galilée: a nji kômbô ke a wulu minlam mi ya Judée, amu Bejuif be nga kômbô wôé nye. 2 Ane ésulane ya Bejuif, é mbe ésulane be nga bo be tabe'é bibem, é mbe bebé. 3 Ane bobenyañ be nga jô nye na, Kôlô'ô va, é ke Judée, nalé beyé'é bôé be aye yene mam wo abo. 4 Amu te ke môt a bo jam asoé, émien a kômbô na bôt be tu'a yene nye. Nge wo abo mam ma, liti'i bôte ya si nyô womien. 5 Amu akôsa bo bobenyañe bé be nji buni nye. 6 Ane Jésus a nga jô be na, Eyoñe jam é za bo'ok; ve éyoñe jenan je abo melu mese. 7 Bôte ya si nyô be nji bo ngule ya

vini mia; ve ma be avini, amu me akañete ajô dape na, mam be abo me ne abé. 8 Kelan ésulane ji; amu éyoñe jam é ngenan te kpwan. 9 A maneya jô be mejô mete, ane a nga li'i a to Galilée.

10 Ve éyoñ bobenyañe bé be nga mane ke ésulane, nnye fe a nga ke, te ye bôt be lô, ve ane asoé. 11 Ane Bejuif be nga jeñe nye ésulane, a jô na, A ne vé? 12 Ane bôt abui be nga to ésulane be nga dañe kobô menyiiñ ajô dé: bevo'o be nga jô na, A ne môte ya zôsô; bevo'o na, Sa nalé, a yale bôt zene fe. 13 Ve môt a nji kobô ajô dé atan, amu be nga ko Bejuif woñ.

14 Eyoñ ésulane é nga kui ézezañ, Jésus a nga ke temple a ye'ele bôt. 15 Ajô te Bejuif be nga semé, a jô na, Môte nyô a yeme kalate aya, amu a nji yé'é? 16 Ane Jésus a nga yalane be, a jô na, Mejô me aye'ele me nji bo mejô mam, ve mejô môt a nga lôme ma. 17 Nge môt a kômbô bo ane a nye'e, wôna a ye yeme mam me aye'ele, nge me ne mejô me Zambe, nge mejô mam. 18 Môt a kobô ajô dé émien, a jeñe дума dé émien: ve môt a kômbô дума môt a nga lôme nye, môt ate a ne zôsô, jam e ne ékotekot e nji bo be nye. 19 Ke Moïse a nga ve mia metiñe me Zambe, akôsa bo nalé mi to va, te ke môte wua a ba'ale metiñe mete? Mi akômbô wôé me amu jé? 20 Bôt be nga to ésulane be nga yalane na, Wo ô ne mbia nsisim: za a kômbô wôé wo? 21 Jésus a nga yalan a jô be na, Me nga bo jame da, nde mia bese mi asemé. 22 Moïse a nga ve mia atiñ ya tyi'ibane metye (sa na ajô te e nga so be Moïse, ve bemvamba); a môse sondô mi atyi'i môt atye. 23 Nge môt a tyi'iban atye môse sondô amu atiñe Moïse e za tyamé; ye mi ayaa ma, amu me nga bo môt mvo'é môse sondô? 24 Te tyi'ane mejô ane mi lô, ve tyi'i ntyi'an ô ne zôsô.

25 Ajô te bôte ya Jérusalem bevo'o be nga jô na, Ke môt be akômbô wôé nyô? 26 Tama yenan, a kobô vôm bôt be to, be te jô nye ajô. Ye bejô

bôt be ayeme fo'o na nyina a ne Christ? 27 Ve bia bi ayeme môte nyô, vôm a nga so: ve éyoñ Christ a ye so, te ke môt a ye yem mfa' a ye so. 28 Ajô te Jésus a nga kobô tyiñe yôp temple été, a ye'ele bôt, a jô na, Mi ayeme ma, mi ayeme fe mfa'a me nga so; me nji zu amu ajô dam, ve nyô a nga lôme ma a ne zôsô, mi ne te yeme nye. 29 Ma me ayeme nye, amu me nga so be nye, nnye a nga lôme ma. 30 Ajô te be nga kômbô bi nye: ve te ke môt a nga nambe nye a mo, amu éyoñe jé é za kpwa'an. 31 Bôt be nga to ésulane, bevo' abui be nga buni nye; ane be nga jô na, Eyoñ Christ a ye so, ye a ye bo beta be mam a dañe ma nyô a boya? 32 Bepharisien be nga wô'd bôt be nga to ésulane be kobô'd mejô mete menyiiñ ajô dé; ane bernie beprêtre a Bepharisien be nga lôme bejô bôt be ke bi nye. 33 Ajô te Jésus a nga jô na, Bia be mia bi ngenan bi to ôbe nté, wôna me aye ke be môt a nga lôme ma. 34 Mi aye jeñe ma, te yene ma: vôm me aye tabe, mi se ngule ya zu wôé. 35 Ajô te Bejuif be nga jô bebiene na, Môte nyô a ye ke vé, bi aye bo te yene nye? ye a ye ke Bejuif be nga ke tabe si ya Begrec, a ye'ele Begrec? 36 Za aka' ajô a jô dina na, Mi aye jeñe ma, te yene ma; a vôm me to, mi se ngule ya zu?

37 A nga bo na, môs ésulane é nga su'ulane, môs ôte be nga bo be dañe' kañe Zambe, Jésus a nga tebe, a kobô tyiñe yôp, a jô na, Nge môt a wô' évé, a za'a nyu be ma. 38 Môt a buni ma, asôé e ne ényiiñ de aye so nye abum été, ane e ne ntilane kalate Zambe. 39 Ve a nga jô ajô di mfa'a ya Nsisim, ñwô bôt be nga buni nye be aye nyoñ: amu éyoñe te Nsisim ô ngenan te so; amu Jésus a ngenan te ke vôm be aye wumu nye. 40 Eyoñ bevo'o be nga to ésulane be nga wô'd mejô mete, be nga jô na, Nyina a ne fo'o nkulu mejô. 41 Bevo'o na, Nyina a ne Christ. Ba bevo'o na, Aya, ye Christ a ye so Galilée? 42 Ke e ne ntilane kalate Zambe na, Christ a ye so mvoñe bôte David,

a ye so Bethléhem, nlam David a nga to? 43 Nalé bôt be nga to ésulane be nga kandane zañ amu ajô dé. 44 Bevo'o be nga ye bi nye; ve mô't a nji nambe nye a mo.

45 Ajô te bejô bôt be nga ke vôm bemie beprêtre a Bepharisien be nga to; ane be nga jô be na, Mi ate bene zu nye a jé? 46 Bejô bôt be nga yalane na, Mô't a nji kobô ane mô't ate. 47 Ane Bepharisien be nga yalane be na, Ye a yaleya fe mia zene fe? 48 Ye bejô bôte bevo'o a Bepharisien be buniya nye? 49 Ve bôt be ne ékôane ji, be adimi metiñe me Zambe mbe be ne biyo'é. 50 Nicodème (môt a nga zu be nye melu mvus, a mbe mô'te wua ya bôte bete) a nga jô be na, 51 Ye metiñe mangan me aliti bia na bi ve mô'te mekua, te tame wô' ane a kat, nge yem ane a bo? 52 Be nga yalan a jô nye na, Wo fe, ye ô ne mô'te ya Galilée? Tuka'a fombô, ô yeme na nkulu mejô a nji so Galilée.

53 [Ane mô't ase a nga ke nda jé:

1 ve Jêsus a nga ke nkôle Beolivier. 2 Esala tyé a nga beta ke temple été, ane bôte bese be nga ke vôm a nga to; ane a nga tabe si, a ye'ele be. 3 Ane betili bekalate a Bepharisien be nga zu minga, be nga koé a bo'o mejian; éyoñ be nga telé nye bôte zañ, 4 be nga jô nye na, A Nye'ele, bi ate koé minga nyô a bo'o mejian. 5 Moise a nga jô bia kalate metiñ été na, bi lum aka'a mô'te di mekok: wo ajô aya ajô dé? 6 Be nga kobô nye nalé, a ve'ele nye, amu be nga jêñ ajô ya bo'olô nye. Ve Jêsus a nga kumbu si, a tili metek a ônyu. 7 Ve éyoñ be nga jaé sili nye minsiii, a nga nyokan, a jô be na, Mi tele va, mô't a ne te abé, nnye a ye taté lume nye akok. 8 Ane a nga beta kumbu si a tili metek a ônyu. 9 Eyoñ be nga wô' ajô te, be nga kôlô wuwua, ataté nyô a mbe mvendé, akekui bese be nga mane ke: ane Jêsus a nga li'i étam, a minga, vôm ate. 10 Ane Jêsus a nga nyokan, a jô nye na, A minga, be ne vé? ye mô't a nji ve wo mekua? 11 Nye na, A Tat, te ke

môt. Ane Jêsus a nga jô na, Nalé fe ma, me te ve wo mekua: kele' wo ake; te fe beta bo abé melu ôsu.]

12 Ane Jêsus a nga beta kobô be, a jô na, Me ne éfufupe ya si nyô: mô't a tôñe ma, a ye wulu dibi, ve a ye tabe éfufupe ya ényiñ. 13 Ane Bepharisien be nga jô nye na, Wo akate foé ajô dôé womien; foé jôé é nji bo été. 14 Ane Jêsus a nga yalan a jô be na, Akôsa bo me akate foé jam, foé jam é ne été; amu me ayeme vôm me nga so, a vôm me aye ke; ve mia mi te yeme vôm me nga so, a vôm me aye ke. 15 Mi atyi'i mejô mfa'a minsôn; me ne te tyi'i mô't ajô. 16 Nge me atyi'i mô'te mejô, ntyi'ane wom ô ne zôsô; amu me nji bo étam, ve bia Tate a nga lôme ma. 17 Metiñe menan me ne fe ntilane na, mejô bôte bebaé be akat, me ne été. 18 Mamien me akate foé jam, a Tate a nga lôme ma, nnye fe a kate foé ajô dam. 19 Ane be nga jô nye na, Eso a ne vé? Jêsus a nga yalane na, Mi ne te yeme ma, te yeme fe Esa wom: nge mi nga yeme ma, ve mi nga yeme fe Esa wom. 20 A nga kobô mejô mete vôm be nga ba'ale akum, éyoñ a nga ye'ele bôt temple été: te ke mô't a nga bi nye; amu éyoñ jé é ngenan te kpwan.

21 Ane a nga beta jô be na, Ma me akôlô, mi aye jêñe ma, mi aye wu mam abé menan été: vôm me aye ke, mi se ngule ya zu wôé. 22 Ane Bejuif be nga jô na, Ye a ye wôé émien? amu a jô na, Vôm me aye ke, mi se ngule ya zu wôé. 23 Ane a nga jô be na, Mi nga so si; ma me nga so yôp: mi ne bôte ya si nyô; me nji bo mô'te ya si nyô. 24 Ajô te me ate jô mia na, mi aye wu mam abé menan été: amu nge mi te buni na me ne nye, mi aye wu mam abé menan été. 25 Ajô te be nga jô nye na, O ne za? Jêsus a nga jô be na, Ane me nga jô mia me so'o so. 26 Me ne mejô abui me aye kobô a tyi'i me ajô denan: ve mô't a nga lôme ma, nnye a ne zôsô; mejô me nga wô'ô be nye, mme mete me ajô bôte ya si nyô. 27 Ve be nga bo te yeme na a kobô be ajô Esa.

28 Ajò te Jèsus a nga jò na, Eyoñ mi aye mane bete Mone môte yòp, éyoñe te mi aye yeme na me ne nye, a yeme fe na, me ne te bo jame da, ve ane Tate a nga ye'ele ma, nalé me akobò mejò ma. 29 Mòt a nga lôme ma a ne be ma; a nji li'i ma étam; amu me abo mam a nye'e melu mese. 30 Eyoñ a nga jò mejò mete, bôt abui be nga buni nye.

31 Ane Jèsus a nga jò Bejuif be nga buni nye na, Nge mi aba'ale mejò mam melu mese, wóna mi ne fo'o beyé'é bàm; 32 mi aye yeme benya mejòd, a benya mejòd me aye bo mia beti. 33 Be nga yalane nye na, Bi ne mvoñe bôt Abraham, bi nji bo belo be môt: wo ajò na, Mi aye bo beti, aya? 34 Jèsus a nga yalane be na, Me abele fo'o ane me ajò mia na, Mòt ase a bo abé a ne òlo ya mam abé. 35 Olo te tabe nda melu mese: ve mon a tabe melu mese. 36 Ajò te nge Mon a ye bo mia beti, mi aye fo'o bo beti. 37 Me ayeme na mi ne mvoñe bôt Abraham; akòsa bo nalé mi akòmbò wòé ma, amu mejò mam me ne te yene vòme ya tabe mia minlem été. 38 Me akobò mam me nga yene be Tate: mia fe mi abo mam mi nga wò'ò be éso wónan. 39 Be nga yalan a jò nye na, Abraham a ne ésa wongan. Jèsus a nga jò be na, Nge mi ne bone be Abraham, wóna mi aye bo mam me Abraham. 40 Ve éyoñe ji mi akòmbò wòé ma, môt a maneya kobò mia benya mejòd, me nga wò'ò me be Zambe: Abraham a nji bo nalé. 41 Mi abo mam me éso wónan. Be nga jò nye na, Bi nji bialé mejian; bi ne Esa wua, ve Zambe. 42 Jèsus a nga jò be na, Nge Zambe a ne Eso wónan, ve mi anye'e ma: amu me nga so be Zambe, a me soya; me nji zu amu màmien, ve amu a nga lôme ma. 43 Mi abene wò' ane me akòbò a jé? Ve amu mi nji bo ngule ya wò'ò mejò mam. 44 Mi ne bone be Satan éso wónan, mbia be mam a nye'e, mme mi akòmbò bo. Emien a ne ñwòé bôt asoso atata'a, a nji bo mam me ne zòsò, amu mam me ne zòsò me nji bo nye nlem. Eyoñ a kobò minsos, a kobò jòme

jé emien: amu a ne môte ya minsos, a ne fe ésa minsos. 45 Ve amu me akobò mejò me ne zòsò, mi ne te buni ma. 46 Mia bôt mi to va, za a ne liti na me nga bo abé? Nge me akobò mam me ne zòsò, mi abene buni ma a jé? 47 Mòt a ne môte ya Zambe, nnye a wò'ò mejò me Zambe: amu ajò di mi ne te wò'ò me: amu mi nji bo bôte ya Zambe. 48 Bejuif be nga yalan a jò nye na, Ke bi akobò zòsò na ò ne môte ya Samarie, ò ne fe mbia nsisim. 49 Jèsus a nga yalane na, Me nji bo mbia nsisim; me akañ Esa wom, ve mia mi abiasé ma. 50 Me nji jeñe duma dam: ve môte wua a jeñe de a tyi'i fe ajò te. 51 Me abele fo'o ane me ajò mia na, Nge môt a ba'ale mejò mam, a ye yen awu. 52 Bejuif be nga jò nye na, Eyoñe ji bi ayeme na ò ne mbia nsisim. Abraham a wuya, a bekulu mejò; a wo wo ajò na, Nge môt a ba'ale mejò mam, a ye tye' awu. 53 Ye wo adañ ésa wongan Abraham, a nga wu? a bekulu mejò be nga wu: za jòm wo abo womien? 54 Jèsus a nga yalane na, Nge me awumu màmien, duma dam e ne momo: môt a wumu ma a ne Esa wom; mi ajò ajò dé na, a ne Zambe wónan; 55 mi nji yeme nye: ve ma me ayeme nye; nge me ajò na, Me ayeme nye; me za bo minsos ane mia: ve ma me ayeme nye, a ba'ale ajò dé. 56 Eso wónan Abraham a nga kòmbò yene môse wom; ane a nga yene wò, a vak. 57 Ane Bejuif be nga jò nye na, O za bo'o mimbu mewòm metan, ye ò nga yen Abraham? 58 Jèsus a nga jò be na, Me abele fo'o ane me ajò mia na, Te yen Abraham a za bialé'é, me to. 59 Nde be nga to'é mekok be aye lume nye; ve Jèsus a nga sobò a kòlò temple.

9 Eyoñ a nga lôte zen, a nga yene môt a nga bialé ndim. 2 Ane beyé'é bé be nga sili nye na, A Rabbi, za a nga bo abé, ye môte nyò, ye bebiaé bé, amu a nga bialé ndim? 3 Jèsus a nga yalane na, Sa môte nyò a nga bo abé, sa ke bebiaé bé: ve amu mimboane mi Zambe mi aye yené be nye. 4 Bi ayiane bo bisaé môt

a nga lôme ma, môs ô ngenan: alu de aye bo, éyoñ môt a se fe ngule ya bo ésaé. 5 Eyoñ me ngenane si nyô, me ne éfufupe ya si nyô. 6 Eyoñ a nga kobô nalé, a nga tui mendene si, a ful éte' a menden, a wo'o je ndindime mis, 7 a jô nye na, Kele' sôp éwobane ya Siloé (ajô te e ne na, Nlôman). Ane a nga ke sôp, ve zu yen mvo'é. 8 Ane bôt ba be be nga to, a ba be nga yene nye melu mvus a bo a jaké'é bôte biôm, be nga jô na, Ke môte nyô a nga to si a bo a jaké'é bôte biôm? 9 Bevo'o na, Nnye le: ba bevo'o na, Koko, a funane nye. Emien a nga jô na, Me ne nye. 10 Ajô te be nga jô nye na, Mise môé me nga bo mvo'é aya? 11 Ane a nga yalane na, Môt be aloene na, Jésus, a te ful étek, a wo'o me je mis, a jô me na, Kele' sôpe Siloé: ane me ate ke sôp, ve yen mvo'é. 12 Ane be nga jô nye na, A ne vé? Nye na, Me ayem.

13 Be nga ke liti Bepharisien môt a nga to ndim melu mvus. 14 Môs Jésus a nga ful étek a saé nye mis, ô mbe môse sondô. 15 Ajô te éyoñ éfe Bepharisien fe be nga sili nye na, Mise môé me ate bo mvo'é aya? Ane a nga jô be na, A te wo'o me éte'e mis, ane me ate ke sôp, ve yen. 16 Ane Bepharisien bevo'o be nga jô na, Môt ate a nji so be Zambe, amu a bo te ba'ale môse sondô. Bevo'o na, Môt a ne mbo mam abé a ne ngule ya bo aka'a beta be mame dina aya? Ane be nga kandane zañ. 17 Ane be nga beta jô ndindime na, Wo wo ajô aya ajô dé, amu a te saé wo mis? Ane a nga jô na, A ne nkulu mejô. 18 Ve Bejuif be nji buni na a nga to ndindim, a bo fe ngule ya yen, ve akekui éyoñ be nga loene bebiaé be môt a nga sabane mis, 19 a sili be na, Môte nyô mi ajô na a nga bialé ndim, ye a ne mone wônan? a yen éyoñe ji aya? 20 Ane bebiaé bé be nga yalan a jô na, Bi ayeme na môte nyô a ne mone wongan, bi ayeme fe na a nga bialé ndim: 21 bi te yeme jam a yene de éyoñe ji; te yeme fe môt a te saé nye mis: sila'an émien; ke a nto nya môtô? émien a ye kate mia

ajô dé. 22 Bebiaé bé be nga kobô mejô mete, amu be nga ko Bejuif woñ: amu éyoñe te Bejuif be maneya tiñeti na, nge môt a ye meme na a ne Christ, be aye titane nye nda Zambe. 23 Ajô te bebiaé bé be nga jô na, A nto nya môtô; sila'an émien. 24 Ane be nga loene môt a nga to ndim aloene baa, a jô nye na, Va'a Zambe duma: bi ayeme na môt ate a ne mbo mam abé. 25 Ane a nga yalane na, Nge a ne mbo mam abé, me ayem: jame da me ayem, me nga to ndindim, éyoñe ji me nga yen. 26 Ane be nga jô nye na, A te bo wo jé? a te saé wo mis aya? 27 Ane a nga yalane be na, Me ndôme kate mia ana'ana, ve mi nji wôk; mi abeta sili ajô te amu jé? ye mi ke mi aye bo beyé'é bé? 28 Ane be nga kpwe'ele nye, a jô na, Wo ô ne ñyé'é wé; ve bia bi ne beyé'é be Moise. 29 Bi ayeme na Zambe a nga kobô Moise: ve môt ate, bi nji yem mfa' a nga so. 30 Môt ate a nga yalan a jô be na, Aya, jame ya semé di, mi te yem mfa' a nga so, ve a te saé me mis. 31 Bi ayeme na Zambe a ne te wô'ô bôt be abo mam me ne abé: ve môt a kaffe Zambe, a bo mam a nye'e, nnye Zambe a wôk. 32 Ane si nyô é nga téban, bôt be nji wô'ô na môt a nga saé môt a nga bialé ndim. 33 Nge môt ate a nji so be Zambe, wôna a nji bo ngule ya bo jam. 34 Ane be nga yalan a jô nye na, Wo ô nga bialé ve mam abé éte, ye wo aviane ye'ele bia? Ane be nga titane nye.

35 Jésus a nga wô'ô na be titaneya nye; ane a nga ke koé nye, a jô nye na, Ye wo abuni Mone Zambe? 36 Ane a nga yalan a jô nye na, A Tat, a ne za? me buni nye. 37 Jésus a nga jô nye na, O yeneya nye, nnye ate a kobô wo nyô. 38 Ane a nga jô na, A Tat, me abuni. Ane a nga kute meboñe si a kaffe nye. 39 Ane Jésus a nga jô na, Me nga zu si nyô a tyl'i bôte mejô, nde ba be ne te yen be aye yen; a ba be ayen be aye bo mindindim. 40 Bejuif bevo'o ba be be be nga to, be nga wô'ô mejô mete, ane be nga jô nye na, Ye bia fe bi ne mindindim? 41 Jésus a nga

jô be na, Nge mi nga to mindindim, ve mi nji bo mam me ne abé: ve cyoñe ji mi ajô na, Bi ayen: ajô te mam abé menan me ngenan.

10 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Môt a bo te nyin mbé abemba mintômba, ve bete zene fe, môt ate a ne fiwuwup a mvô. **2** Ve môt a nyin mbé, nnye a ne mba'ale mintômba. **3** Môt a nonô mbé a dii nye wô; mintômba mi ayeme tyiñe jé: a loene mintômba mié môé, a liti mie atan. **4** Eyoñ a maneya ke mintômba mié mise atan, émien a tebe ôsu, mintômba ve tôñe nye: amu mi ayeme tyiñe jé. **5** Mi aye tôñe nneñ, ve mate nye: amu mi ne te yeme metyiñe beyeñ. **6** Jésus a nga kane be nkana ôte: ve be nji yeme mejô a nga jô be.

7 Ane Jésus a nga beta jô be na, Me abele fo'o ane me ajô mia na, Me ne mbé mintômba. **8** Bôte bese be nga zu éyoñe te me ngenan te zu be ne miwuwup a mimvômvô: mintômba mi nji wô'ô be. **9** Ma me ne mbé; nge môt a nyine wô a ye nyiñ, a ye zu été a kui atan, a ke di bidi. **10** Nwuwup wo azu wo aye bo jam afe ve wup, a wôé mintômba, a ndamane biôm: ma me nga zu, nalé ate mintômba mi aye yen ényiñ, a yene je abui. **11** Ma me ne mbamba mba'ale mintômba: mbamba mba'ale a ve ényiñe jé amu mintômba. **12** Môt a ba'ale mintômba amu ajô akum, a nji bo nya mba'ale, mintômba mi nji bo émmié, éyoñ a yene ze, a li' mintômba, a mate, ze ve bi mie a tyamelane mie: **13** a mate amu a ba'ale mintômba amu akum, te wô'ô mintômba mvam. **14** Me ne mbamba mba'ale; me ayeme mintômba miam, mintômba miam mi ayeme fe ma. **15** Aval ane Tate a yeme ma, a ma fe me ayeme Tate; ma me ave ényiñe jam amu mintômba. **16** Me ne fe mintômba mife, mi ne te tabe abemba di: me ayane zu fe mie, mi aye wô'ô tyiñe jam; mi aye fulan mbame wua a mba'ale wua. **17** Ajô te Tate a uye'e me de, amu me ave ényiñe jam, nde me aye beta nyoñe je. **18** Te ke môt a wôlé ma ényiñe jam, ve

mamien me ave je. Me ne ngule ya ve je, me ne fe ngule ya beta nyoñe je. Me nga nyoñ atañe di be Esa wom.

19 Bejuif be nga beta kandan amu mejô mete. **20** Bevo' abui be nga jô na, A ne mbia nsisim, a so' étyi; mi avô'ôlô nye amu jé? **21** Bevo'o na, Mejô ma me nji bo mejô me môt a ne mbia nsisim. Ye mbia nsisim a ne ngule ya saé ndindime mis?

22 Esulane ya kañe môs be nga taté ve Zambe temple é nga bo Jérusalem: **23** éyoñe te é mbe ôyôn; ane Jésus a nga wulu temple mbala'a si Salomon. **24** Ane Bejuif be nga zu bômane nye nkuk, a jô nye na, Wo ayi na bi asôane bisô nta vé? Nge ô ne Christ, kate'e bia nya ajô. **25** Jésus a nga yalane be na, Me maneya kate mia, mi te buni: mam me abo a jôé Tate, mme mete me akañete ajô dam. **26** Ve mi ne te buni amu mi nji bo mintômba miam. **27** Mintômba miam mi ayeme tyiñe jam, a ma fe me ayeme mie, mi atôñe ma: **28** me ave fe mie ényiñ ya melu mese; mi aye bo te jañ, te ke môt a ye wôlé me mie mo mam. **29** Esa wom a nga ve me mie, émien a dañe bôte bese; te ke môt a ne ngule ya wôlé mie mo me Esa wom. **30** Bia Tate bi ne jôme jijia. **31** Ane Bejuif be nga beta to'é mekok a ye lume nye. **32** Jésus a nga yalane be na, Me nga liti mia mbamba be mam abui me so'o be Tate, mam mete, jam avé mi alume me de mekok? **33** Bejuif be nga yalane nye na, Bi alume wo mekok, sa amu mbamba jam, ve amu wo abiasé Zambe; amu fe na wo ô ne môt, wo ajô na, Me ne Zambe. **34** Jésus a nga yalane be na, Ke e ne ntilane metiñe menane na, Me nga jô na, Mi ne bezambe? **35** Nge a nga loene be na bezambe, ba mejô me Zambe me nga zu be be (bôt be nji bo ngule ya wôé mejô ya kalate Zambe ntuk), **36** ye mi ajô môt, Esa a nga bo nye mbamba môt a lôme nye si nyô, na, Wo abo ébiasé; amu me ate jô na, Me ne Mone Zambe? **37** Nge me ne te bo mam me Esa wom, te bunane ma. **38** Ve nge me abo mam mete, akôsa bo mi ne te

buni ma, buna'ane mam me abo: nde mi aye buni a yeme na Tate a ne be ma, me fe me ne be Tate. 39 Be nga beta kômbô bi nye: ane a nga kôlô vôm be nga to.

40 Ane a nga beta kôlô a ke Jourdain yat, vôm Jean a nga taté baptizô bôt; ane a nga tabe wôé. 41 Bôt abui be nga ke vôm a nga to; ane be nga jô na, Jean a nji ke bo beta jame wua: ve mejô mese Jean a nga jô ajô môte nyô me mbe été. 42 Ane bôt abui be nga buni nye wôé.

11 Môt éziñ a nga kon, a mbe jôé na Lazare, môte ya Béthanie, nlam Marie a nga to, ba monyañ Marthe. 2 Marie ate, ndôme jé Lazare é nga kon, a mbe Marie a'nga wo'o Tate mbon, a fimi nye mebo a ési. 3 Bekale bete be nga lôme môt vôm a nga to, a jô na, A Tat, môt wo anye'e a kon. 4 Ve éyoñ Jêsus a nga wô' ajô te, a nga jô na, Okon ôte ô nji bo ôkone ya wu, ve ôkone ya ve Zambe дума, ajô te de aye ve Mone Zambe дума. 5 Jêsus a nga nye'e Marthe ba monyañ, a Lazare. 6 Eyoñ a nga wô'ô na a ya'a, a nga beta bômbô melu mebaé vôm a nga to. 7 Melu mete me lôteya, ane a nga jô beyé'é na, Mbeta'a keane Judée. 8 Beyé'é be nga jô nye na, A Rabbi, Bejuif be ndôme yi lume wo mekok; ye wo aye beta ke wôé? 9 Jêsus a nga yalane na, Ke môs ô ne mewolo awôm a mebaé? Nge môt a wulu a môs, a ye kolé ôbak, amu a yen éfufupe ya si nyô. 10 Ve nge môt a wulu alu, a kolé ôbak, amu éfufup é ne nye momo. 11 A maneya kobô mejô mete: ane a nga jô be na, Mvôé janganan Lazare a ne ôyo; me ake vele nye ôyo. 12 Ane beyé'é be nga jô nye na, A Tat, nge a ne ôyo, wôna a ye nyiñ. 13 Jêsus a nga kate be ajô ya awu dé: ve be nga si'a ko na a nga jô na a bô ôyo. 14 Ane Jêsus a nga tu'a jô be na, Lazare a wuya. 15 Me ayen mvaé amu mia, amu me nji tabe be nye, ajô te nde mi aye buni; akôsa bo nalé, nkeane be nye. 16 Ane Thomas, a mbe jôé afe na Didyme,

a nga jô beyé'é ba be be be nga to, na, Nkeane bia be nye bi wu.

17 Eyoñ Jêsus a nga kui, a zu koé na a mbô soñ melu menyin. 18 Béthanie a mbe bebé Jérusalem, zen nté môt a wulu awolo da; 19 ane Bejuif abui be nga zu be Marthe ba Marie ébeñese, amu ndôme jap é nga wu. 20 Eyoñ Marthe a nga wô'ôtane na Jêsus a zu, a nga ke tôbane nye: Marie a nga li'i a to si nda. 21 Ane Marthe a nga jô Jêsus na, A Tat, nge ô nga to va, ve ndôme jam é nji wu. 22 Akôsa bo éyoñe ji me ayeme na jam wo aja'é Zambe, Zambe a ye ve wo de. 23 Jêsus a nga jô nye na, Nyo ndôm a ye beta wômô. 24 Marthe a nga jô nye na, Me ayeme na a ye wômô éyoñ Zambe a ye wômôlô bôt alu de aye su'ulan. 25 Jêsus a nga jô nye na, Ma me ne ñwômôlô bôt, me ne fe ényiñ: môt a buni ma, akôsa bo a wu, a ye nyiñ; 26 a bôte bese môt a nyiñ a buni ma, a ye fe wu. Ye wo abuni ajô te? 27 Ane a nga jo nye na, Ya, A Tat: me buniya na ô ne Christ, Mone Zambe, nnye be nga buni na a ye zu si nyô. 28 Eyoñ a nga mane kobô mejô mete, a nga ke loene monyañe wé Marie asoé, a jô nye na, Nye'ele a soya, a loene wo. 29 Eyoñ a nga wô' ajô te, a nga ji'a kôlô si avô, a ke vôm a nga to. 30 (Eyoñe te Jêsus a ngenan te kui nlam, a ngenane vôm ba Marthe be nga tôban.) 31 Bejuif ba be be be nga to nda été, be nga zu nye ébeñese, éyoñ be nga yene Marie a kôlô' si avô a ke atan, ane be nga tôñe nye, be nga si'a ko na a ke yi soñ. 32 Eyoñ Marie a nga kui vôme Jêsus a nga to, a yene nye, a nga ku si mebo mé, a jô nye na, A Tat, nge ô nga to va, ve ndôme jam é nji wu. 33 Ajô te éyoñ Jêsus a nga yene nye a yiik, a yene Bejuif ba be nye be nga zu be yi' fe, a nga dañe wô' abé nlem a ôlun, 34 ane a nga sili be na, Mi nga jame nye vé? Ane be nga jô nye na, A Tat, za'a yen. 35 Ane Jêsus a nga yi. 36 Ane Bejuif be nga jô na, Tama yenan ane a nga nye'e nye! 37 Ve ba bevo'o be nga jô na, Môte nyô a nga saé ndindim,

ke a mbe ngule ya bo môte nyô te wu?

38 Ane Jésus a nga beta wô' abé nlem, a ke soñ. Soñ éte é mbe mbas akok, ane be nga dip ako' afe mbé.

39 Ane Jésus a nga jô na, Tama va'an akok. Marthe, kale mô't a nga wu, a nga jô nye na, A Tat, éyoñe ji a nga nyum; amu a wuya melu menyin. 40 Ane Jésus a nga jô nye na, Ke me ate jô wo na, nge wo abuni, wo aye yen ngule Zambe? 41 Ane be nga va akok. Ane Jésus a nga lôbô yôp, a jô na, A Tat, me ave wo akéva amu ô nga wô'ô ma. 42 Me ayeme ná wo awô'ô ma melu mese: me ate jô ajô te amu jama bôt a tele élunga va, nde be aye buni na ô nga lôme na. 43 Eyoñ a nga mane kobô nalé, a nga bete tyiñe yôp a jô na, A Lazare, kui' atan. 44 Ane mô't a nga to mbim a nga kui atan, nka'ane mo a mebo a bindelé ya soñ; éyañese é nga ti nye asu. Jésus a nga jô be na, Ti'ane nye biôme nyô, a ke.

45 Bejuif abui be nga zu be Marie, a yene jam Jésus a nga bo, be nga buni nye. 46 Ba bevo'o be nga kôlô a ke vô'm Bepharisien be nga to, a kate be mam Jésus a nga bo.

47 Ajô te bemie beprêtre a Bepharisien be nga loene bôt be bôndé fek, a jô na, Bi bo aya? amu môte nyô a bo aka'a beta be mam abui. 48 Nge bi ajô'é nye nalé, wôna bôte bese be aye buni nye: a bôte ya Rome be aye zu tyam n lame wongan a bi ayoñe dangan. 49 Bôte bete môte wua a mbe jôé na Caïphe, a nga to njô beprêtre mbu ôte, a nga jô be na, Mi ne te yeme jam, 50 nalé fe mi ne te simesane na a ne mvaé mfa'a wônan nge môte wua a wu ajô bôt, sa na ngum ayoñ ôse wo ajañ. 51 A nji kobô mejô mete mfa'a wé émien: ve amu a nga to njô beprêtre mbu ôte, a nga kulu mejô, a jô na, Jésus a ye wu ajô ayoñe dap; 52 sa amu ayoñ ete étam, ve amu fe a ye kôane bone be Zambe be nga tyaman, a bo be ayoñe da. 53 Ataté wôs ôte be nga bôndé fe' ane be aye wôé nye.

54 Ajô te Jésus a nji beta wulu minlame ya Bejuif bôt be lô nye, ve a nga kôlô vô'm ate, a ke tabe mfôme fé,

a ke nlam ô mbe jôé na Ephraïm; ba be beyé'é be nga to vô'm ate. 55 Pâque Bejuif é mbe bebé: bôt abui be nga ke Jérusalem be nga so minlam minlam, be ye'e taté tune bebien, pâque é ngenan te bo. 56 Ane be nga jeñe Jésus, a kobô bebien éyoñ be nga to temple été, a jô na, Mi asimesan aya? Ye a ye bo te zu ésulán? 57 Bemie beprêtre a Bepharisien be nga tiñeti atiñe na, nge mô't a yeme vô'm a né, a ye liti be nye, ba bi nye.

12 Pâque é li'ya melu mesaman, ane Jésus a nga ke Béthanie vô'm Lazare a nga to, nnye Jésus a nga wômôlô soñ. 2 Ane be nga yame nye bidi ya mam ngô'é wôé: Marthe a nga bo ésaé tawôlô; Lazare a mbe môte wua ya bôt ba be nye be nga to tawôlô. 3 Marie a nga to'é livre mbon ô mbe mbamba menyum, ô mbe mbia tañ, a wo'o Jésus mebo, a fimi nye mebo a ési: ane menyum me mbon me nga jaé nda ne lut! 4 Ve Judas Iscariot, môte wua ya beyé'é bé, nyô a ye koñe nye, a nga jô na, 5 Za ajô be ate bene kuan mbone wu franc mintete mila, a ve je minzô-zoé? 6 A nji jô ajô te amu a nga wô'ô minzôzoé mvam; ve amu a mbe fiwuwup, a be'e mfek, a bo a toké'é biôm be nga bo be futi' été. 7 Ane Jésus a nga jô na, Jôka'ane nye, a ba'ale wô akekui môs be aye jame me soñ. 8 Amu mia be minzôzoé mi to melu mese; ve bia be mia bi aye tabe melu mese.

9 Bejuif abui be nga wô'ô na a ne wôé: ane be nga ke, sa amu Jésus étam, ve amu be nga kômbô yene Lazare, nnye Jésus a nga wômôlô soñ. 10 Ve bemie beprêtre be nga bôndé fe' ane be aye wôé Lazare; 11 amu Bejuif abui be nga ke buni Jésus amu nye.

12 Alu da e lôteya, ane beta nsamba bôt a nga zu ésulán; éyoñ be nga wô'ô na Jésus a zu Jérusalem, 13 be nga nyoñe meubi melen, a ke tôbane nye, a bete metyiñe yôpe na, Hosanna: Ebotan a nyô a zu jôé Tate, Njô bôte ya Israél. 14 Ane Jésus a nga koé mon éjakas, a tabe nye yôp; ane

e ne ntilane na, 15 A ngone Sion, te ko woñ: ô lô, Njô bôte wôé a zu, a to mon éjakase yôp. 16 Beyé'é bé be nji taté yeme mejô mete: ve éyoñe te Jésus a nyoñebaneya yôp, wôna be nga simesane na mejô mete me mbe ntilan ajô dé, a simesane fe na be nga bo nye mam mete. 17 Ane abui bôt e nga to éyoñ a nga wômôlô Lazare a jô nye na, Kui' soñ, be nga kañete bôt ajô te. 18 Ajô te nde bôt abui be nga ke tôbane nye, amu be nga wô'd na a maneya bo beta jam ate. 19 Ane Bepharisien be nga jô bebiene na, Tameka yenan, ane mi ne te bo jam; bôte bese ya si nyô be maneya tôñe nye.

20 Bôt be nga ke ésulana a kañe Zambe, bevo'o be mbe Begrec: 21 ane bôte bete be nga ke vôm Philippe a nga to, a mbe môte ya Bethsaïda, nname ya Galiléa, a jô nye na, A tat, bi akômbô yene Jésus. 22 Philippe a nga ke kat André ajô te: André ba Philippe be nga ke kate de Jésus. 23 Ane Jésus a nga yalane be, a jô na, Awolo e kpwaneya, Zambe a ye ve Mone môt duma. 24 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Nge dise fôn de abo te taté ku si été a boé, de aye tabe étam; ve nge de aye boé, wôna de aye wum bibuma abui. 25 Môt a nye'e ényïñe jé a ye dimeli je; a nyô a ben ényïñe jé si nyô a ye ba'ale je akekui ényïñ ya melu mese. 26 Nge môt a ye bo me ésaé, a za'a tôñe ma; vôm me to, vôm ate fe mbo ésaé wom a ye tabe: nge môt a bo me ésaé, Tate a ye wumu nye. 27 Eyoñe ji me awô' abé nleme wom; me aye jô aya? A Tat, nyi'i me mfa'a ya awolo te. Ve ajô te nde me to de va éyoñe ji. 28 A Tat, wumu'u jôé dôé. Ane tyiñ é nga so yôp, a jô na, Me maneya wumu de, me aye beta wumu de. 29 Bôt abui be nga tele bebé, éyoñ be nga wô' ajô te, be nga jô na, Ndum mveñ wo ate duñ: bevo'o na, Ange a te kobô nye. 30 Jésus a nga yalan a jô na, Tyiñe nyô é nji so amu ajô dam, ve amu ajô denan. 31 Eyoñe ji ntyi'an ajô si nyô ô soya: éyoñe ji njô bôte ya si nyô a ye vas. 32 A ma, nge be abete me si nyô, me aye

dutu bôte bese be zu be ma. 33 A nga jô ajô te, a liti bôt aval awu a ye wu. 34 Ane ékôane bôt é nga yalane nye na, Bi nga wô'ô metiñe me Zambe na, Christ a ye tabe melu mese: ve wo wo ajô na be aye bete Mone môte yôp a jé? Mone môt wo ajô nye, a ne za? 35 Nde Jésus a nga jô be na, Efufup é ngenane be mia ôbe nté. Wula'an éyoñ éfufup é ngenane be mia, dibi e za koane mia: môt a wulu dibi a bo te yem mfa' a ke. 36 Eyoñ éfufup é ngenane be mia, buna'an éfufup éte, ajô te nde mi aye bo bcne ya éfufup.

Jésus a nga jô mejô mete, ane a nga kôlô vôm be nga to, a ke sobô. 37 Akôsa bo a nga bo beta be mam abui vôm be nga to, be nji buni nye: 38 nde e nga bo ane Ésaïe nkulu mejô a nga jô na,

A Tat, za a nga buni foé jangan?
Tate a nga liti za ngule jé?

39 Amu ajô di be nga bo te ngule ya buni, amu Ésaïe a nga beta jô na,

40 A nga ve be ndime mis, a minlem ayet;

Be za yen a mise map, a yem a minlem miap,

A kôñelan,

A me me aye saé be.

41 Ésaïe a nga jô mejô mete, amu a nga yen étôto'o jé; ane a nga kobô ajô dé. 42 Akôsa bo nalé, bevo' abui ya bejô bôt be nga buni nye; be nji mem ajô te, amu Bepharisien be za titane be nda Zambe: 43 amu be nga nye'e duma de aso be bôt, a dañe duma de aso be Zambe.

44 Ane Jésus a nga bete tyiñe yôp a jô na, Môt a buni ma a nji buni ve ma, a buniya fe môt a nga lôme ma. 45 Môt a yene ma a yeneya fe môt a nga lôme ma. 46 Ma me ne éfufup é nga zu si nyô, bôte bese môt a buni ma a ye tabe dibi. 47 Nge môt a wô'ô mejô me ajô, te ba'ale me, me aye tyi' ajô dé: amu me nji zu si nyô a ve bôte mekua, ve nyii be. 48 Môt a bene ma, te wô'ô mejô marr, môte wua a ye tyi' ajô dé: njôan me nga jô, ñwô wo aye tyi'i nye ajô alu de aye su'ulan. 49 Amu me nji kobô mejô mam mamien; ve Tate a nga

lôme ma, émien a nga tiñeti ma ane me aye kobô, a mejô me aye jô. 50 Me ayeme fe na atiñe dé e ne ényiñ ya melu mese; ajô te mejô me akobô, me akobô me ane Tate a nga jô ma.

13 Esulane ya pâque é ngenan te bo, ane Jésus a nga yeme na éyoñ a ye kôlô si nyô a ke be Esa é kpwaneya, a nga nye'e bôte bé be nga to si nyô, a nga nye'e be akekui asu'ulan. 2 Be ngenan be ja'a bidi ya pâque, éyoñe te Satan a maneya nyi nleme Judas Iscariot, mone Simon, a ye koñe nye, 3 Jésus a nga yeme na Esa a nga ve nye mam mese mo, a nga yeme fe na a nga so be Zambe, nalé fe a ye beta ke be Zambe, 4 ane a nga kôlô tawôlô, a va ngômesane nyô; ane a nga to'é éyañese, a tiñeti je angeteñi. 5 Ane a nga sôé mendim ékanda été, a taté sôpe beyé'é mebo, a fimi me a éyañese é nga ti nye angeteñi. 6 Nalé a nga ke vôm Simon Pierre a nga to. Ane a nga jô nye na, A Tat, ye wo wo aviane sôpe me mebo? 7 Jésus a nga yalan a jô nye na, Jam me abo ô se ngule ya yeme de éyoñe ji, ve wo aye yeme de melu ôsu. 8 Pierre a nga jô nye na, Wo aye sôpe me mebo. Jésus a nga yalane nye na, Nge me abo te sôpe wo mebo, ô nji bo ngape be ma. 9 Simon Pierre a nga jô nye na, A Tat, sa mebo étam, sôpe' fe me mo a nlô. 10 Jésus a nga jô nye na, Môt a ne ñwoban a yiane sôpe ve mebo étam, wôna nyôl ése je aye bo mfuban: mia mi ne mfuban, ve sa bese. 11 Amu a nga yeme mot a ye koñe nye; ajô te nde a nga jô na, Mi nji bo mfuban bese.

12 Eyoñ a nga mane sôpe be mebo, ane a nga nyoñ ngômesane jé, a beta tabe si, a jô be na, Ye mi ayem ane me ate bo mia? 13 Mi aloene me na, Nye'ele, a Tate: mi abele; amu me ne fo'o nalé. 14 Me ne Tate a Nye'ele; nge me ate sôpe mia mebo, nalé fe mia mi ayiane sôpe miabebiene mebo. 15 Amu me ate ve mia éve'ela'a, mi aye bo fe ane me ate bo mia. 16 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Mbo ésaé a nji dañ ésa wé; nalé fe môt a ke nlôman te dañe môt a nga

lôme nye. 17 Nge mi ayeme mam ma, ébotan a mia nge mi abo me. 18 Me nji kobô ajô mia bese: me ayeme bôt me nga top: ve amu mejô me aye boban ane me ne ntilane kalate Zambe na, Môt a di bidi biam a nga tibi me a mebo. 19 Eyoñe ji me akate mia, ajô e ngenan te bo, éyoñ ajô te de aye bo, mi aye buni na me ne môt ate. 20 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Môt a nyoñe môt me alôm a nyoñe fe ma; a môt a nyoñe ma a nyoñe fe môt a nga lôme ma.

21 Eyoñ Jésus a nga mane kobô nalé, a nga wô' ôlun nlem, a kañete, a jô na, Me abele fo'o ane me ajô mia na, mia bôt mi to va, wua a ye koñe ma. 22 Beyé'é be nga lôbô bebien, te yeme môt a te jô nye. 23 Beyé'é bé môte wua a nga to tawôlô a nga ye'e Jésus tôé, nyô Jésus a nga nye'e. 24 Ane Simon Pierre a nga fepe nye wo, a jô nye na, Kate'e bia, a jô za? 25 Nyô a nga ye'e Jésus tôé a nga sili nye, a ye'e nalé na, A Tat, a ne za? 26 Ane Jésus a nga yalane na, Môt me aye dup ôfufus édi'a mfiñi, a ke nye vie, nnye le. Ane a nga dup ôfufus édi'a mfiñi été, a to'é vie, a ke vie Judas, mone Simon Iscariot. 27 Eyoñ a nga mane ve nye ôfufus édi'a, Satan a nga nyi nye nlem. Ane Jésus a nga jô nye na, Jam wo abo, bo'o de avô. 28 Bôt be nga to tawôlô, te ke môte wua a nga yem ajô a nga kobô nye. 29 Amu Judas a nga be'e mfe' akum, bevo'o be nga si'a ko na Jésus a te jô nye na, Kuse' bia biôm bi aye yiane bia ésulani; nge na a ve minzôzoé jôm. 30 Eyoñ a nga nyoñ ôfufus édi'a, ane a nga ji'a ke atan: éyoñe te alu e nto.

31 Eyoñ a kôlôya, Jésus a nga jô na, Eyoñe ji Mone môt a nga wum, nalé fe Zambe a nga wum amu nye; 32 Zambe a ye wumu nye be émien, a ye fe wumu nye ana'ana. 33 A bone bam, bia be mia bi ngenan bi to. Mi aye jefie ma: ane me nga jô Bejuif, nalé me ajô mia éyoñe ji, na, Vôm me ake mi se ngule ya zu. 34 Me ave mia mfefé atiñe na, Nye'esa'an; aval ane me nga nye'e mia,

nalé fe miabebien, nye'esa'an. **35** Zene nyô bôte bese be aye yeme na mi ne beyé'é bam, nge mi anye'esan.

36 Simon Pierre a nga jô nye na, A Tat, wo aye ke mfa'a mbé? Ane Jésus a nga yalane na, Vôm me ake, ô se ngule ya tôñe me éyoñe ji; ve melu ôsu wo aye tôñe ma. **37** Pierre a nga jô nye na, A Tat, me se ngule ya tôñe wo éyoñe ji amu jé? Me aye ve ényĩñe jam amu ajô dôé. **38** Ane Jésus a nga yalane na, Ye wo aye ve ényĩñe jôé amu ajô dam? Me abele fo'o ane me ajô wo na, Nnôme kup a ngenan te loñ, wo aye tame kate me mekate mela.

14 Te wô'an abé minlem mienan: buna'ane Zambe, buna'ane fe ma. **2** Nda Esa wom é ne bito abui; nge nalé a ne momo, ve me nga kate mia; amu me ake kôme mia vôm. **3** Nge me ake kôme mia vôm, mamien me aye beta zu nyoñe mia; vôm me to, vôm ate fe mi aye tabe. **4** Mfa'a me ake, mi ayeme zene ya wôé. **5** Thomas a nga jô nye na, A Tat, bi te yem mfa'a wo ake; bi aye yeme zen aya? **6** Jésus a nga jô nye na, Ma me ne zen, me ne fe benya mejôô, a ényĩñ: te ke mô't a zu be Tate, ve amu ma. **7** Nge mi nga yeme ma, mi nga ye yeme fe Esa wom: éyoñe ji mi ataté yeme nye, mi yeneya fe nye. **8** Ane Philippe a nga jô nye na, A Tat, liti'i bia Tate, ajô te e yiane bia. **9** Jésus a nga jô nye na, A Philippe, bia wo bi jaéya tabe vôme wua, ye ô ngenan te yeme ma? mô't a nga yene ma a yeneya fe Tate; wo ajô na, Liti'i bia Tate, aya? **10** Ye ô ne te buni na me ne be Tate, a Tate a ne be ma? mejô me akate mia me nji bo mejô mam: ve Tate a to be ma a bo mam mé. **11** Buna'ane me na me ne be Tate, a Tate a ne be ma: nge sa nalé, buna'ane ma amu mam me abo. **12** Me abele fo'o ane me ajô wo na, Mô't a buni ma, mam me abo, nnye fe a ye bo me; a ye bo fe mam me adañe mam ma; amu me ake be Tate. **13** Mam mese mi aye ja'é a jôé dam, me aye bo me, nalé Mon a ye wumu Esa. **14** Nge mi aye ja'é me jam a jôé dam, me aye

bo de. **15** Nge mi anye'e ma, mi aye ba'ale metiñe mam. **16** Me aye ye'elane Tate, nnye a ye ve mia Mvolô minlem mfe, a ye tabe be mia melu mese, **17** nnye a ne Nsissime ya benya mejôô: bôte ya si nyô be se ngule ya nyoñe wô; amu be nji yene wô, nalé fe te yeme wô: mi ayeme wô; amu ô ne be mia, wo aye fe tabe be mia. **18** Me aye li'i mia bobenyui: me azu be mia. **19** Obe nté ô ngenan, wôna bôte ya si nyô be aye fe yene ma; ve mia mi ayene ma: amu me anyiñ, mia fe mi aye nyiñ. **20** Môs ôte mi aye yeme na me ne be Tate, mia fe be ma, a ma be mia. **21** Mô't a bili metiñe mam, a ba'ale me, nnye ate a nye'e ma: mô't a nye'e ma, Esa wom a ye nye'e nye, ma fe me aye nye'e nye, me aye liti nye mamien. **22** Judas (sa Iscariot) a nga jô nye na, A Tat, a nto aya, wo aye liti bia womien, te liti bôte ya si nyô? **23** Jésus a nga yalan a jô nye na, Nge mô't a nye'e ma, a ye ba'ale mejô mam: Esa wom a ye nye'e nye, bi aye zu be nye, a tabe be nye. **24** Mô't a bo te nye'e ma, nnye a ne te ba'ale mejô mam: ajô mi awôk e nji bo ajô dam, ve ajô Tate a nga lôme ma.

25 Me maneya kobô mia mejô ma, bia be mia bi ngenan bi to. **26** Ve Mvolô minlem, Mbamba Nsissim, nnye Tate a ye lôm a jôé dam, nnye a ye ye'ele mia mam mese, a volô mia mi simesane mejô mese me nga jô mia. **27** Mvo'é me ali'i mia nyô; mvo'é jam me ave mia nyô: me ave mia mvo'é; bôte ya si nyô be nji ve mia ane me ave. Te wô'an abé minlem mienan, nalé fe te koane woñ. **28** Mi wô'ôya ane me ate jô mia na, Me akôlô, me aye beta zu be mia. Nge mi nga nye'e ma, ve mi wô'ôya mvaé, amu me ake be Tate: amu Tate a dañe ma. **29** Eyoñe ji me maneya kate mia, éyoñe te ajô e za bo'ok, nde éyoñ de aye bo, mi aye buni. **30** Me aye fe kobô mia mejô abui, amu njô bôte ya si nyô a zu: a se ajô be ma; **31** ve a zu amu ajô dina na, bôte ya si nyô be aye yeme na me anye'e Tate, ane Tate a nga

tifieti ma, aval ete me abo. Kôla'ane si, bi ke.

15 Ma me ne nya ndi'i, Tata wom a ba'ale wô. **2** Afas ese e ti be ma, nge de abo te wum bibuma, a ye va de: afas ese de awum bibuma, a kôme de e wum bibuma abui. **3** Eyoñe ji mi nto mfuban amu ajô me nga kate mia. **4** Taba'ane be ma, a me be mia. Ane afas ndik e se ngule ya wum bibuma ebien, nge te timbi nya ndi'i; nalé fe mia, nge mi te tabe be ma. **5** Ma me ne ndik, mi ne mefas: Môt a tabe be ma, me fe be nye, nnye ate a wum bibuma abui: amu nge me ne momo, mi se ngule ya bo jam. **6** Nge môt a bo te tabe be ma, wôna be aye wua nye fé aval ane afas ndik, ve kôt; a bôt be akôane me, a wua me-nduan, me ve dik. **7** Nge mi atabe be ma, a mejô mam me atabe be mia, wôna jaka'ane jam mi anye'e, mi aye yene de. **8** Jam Tate a ye yene duma e ne na, mi wum bibuma abui; nalé ate mi aye bo beyéé bam. **9** Aval ane Tate a nga nye'e ma, nalé fe me nye'eya mia: taba'an ane me anye'e. **10** Nge mi aba'ale metiñe mam, mi aye tabe ane me anye'e; aval ane me nga ba'ale metiñe me Tate, a tabe ane a nye'e. **11** Me maneya jô mia mejô ma, nde mi aye yen mvaé me ayen, mi aye jaé vak. **12** Me atifieti mia atiñe dina na, miabebien, nye'esa'an, aval ane me nga nye'e mia. **13** Nye'an bôt be anye'e bôt ô nji dañ ajô di na, môt a ve ényíñe jé amu bemvôé bé. **14** Mi ne bemvôé bam, nge mi abo mam me ajô mia. **15** Me aye fe beta loene mia bebo bisaé; amu mbo ésaé te yeme mam ésa wé a bo: me maneya loene mia bemô; amu mam mese me nga wô'ô be Tate wom, me maneya kate mia me. **16** Mi nji tope ma, ve ma me nga tope mia, a telé mia na mi aye ke wum bibuma, nalé fe na bibuma bienan bi aye langan: nalé mam mese jam mi aye ja'é Tate a jôé dam, a ye ve mia de. **17** Me atifieti mia mejô ma, amu me akômbô na mi nye'esana. **18** Nge bôte ya si nyô be avini mia, mi ayeme na, a ma a mia, ma be nga taté vini.

19 Nge mi nga to bôte ya si nyô, ve bôte ya si nyô be nga nye'e bôte bap: ve amu mi nji bo bôte ya si nyô, ve me nga tope mia mi kandane mame ya si nyô, ajô te bôte ya si nyô be avini mia. **20** Simesa'an ajô me ate jô mia na, Mbo ésaé te dañe môt a ne nye. Nge be nga kpwe'ele ma, be aye fe kpwe'ele mia; nge be nga ba'ale ajô dam, wôna be aye ba'ale éndenana. **21** Ve mam ma mese be aye bo mia amu jôé dam, amu be nji yeme môt a nga lôme ma. **22** Nge me nga bo te zu kobô be, ve be nji bo abé: ve éyoñe ji be nji bo éfia ya kat abé dap. **23** Môt a vini ma a vini fe Esa wom. **24** Nge me nji bo mam môt mfe a nji bo vôm be nga to, ve be nji bo abé: ve éyoñe ji be maneya yen, a vini bia Esa wom. **25** Ve jame di e boya, amu mejô me ne ntilane kalate metiñe wop me nga yiane bo na, Be nga vini ma te étom. **26** Eyoñ Mvolô minlem a ye zu, nnye me aye lôme mia, a ye so be Tate, émien a ne Nsisim ô ne benya mejôô, wo aso be Tate, a ye kañete ajô dam: **27** mia fe mi akañete ajô dam, amu mi nga tabe be ma me so'o so.

16 Me maneya kobô mia mejô mete, amu mi za kolé ôbak. **2** Bôt be aye titane mia menda me Zambe: ya, awolo de aye bo éyoñi bôt be aye wôé mia, be aye simesane na be abo Zambe ésaé. **3** Be aye bo mam mete, amu be nji yeme Tate, nge ma. **4** Me maneya kobô mia mejô ma, nde éyoñi mam mete me aye boban, mi aye simesan ane me nga jô mia me. Ane bia be mia bi nga taté tabe me nji kate mia mejô ma, amu bia be mia bi nga to. **5** Eyoñe ji me nga ke be môt a nga lôme ma; mi to va te ke môte wua a sili me na, Wo ake mfa'a mbé? **6** Ve amu me maneya kobô mia mejô ma, ôlun ô ne mia minlem ne lut! **7** Akôsa bo nalé me ajô mia nya ajô na. A ne mia mvaé ane me akôlô; amu nge me abo te kôlô, Mvolô minlem a ye zu be mia; ve nge me ake, me aye lôme mia nye. **8** Emien, éyoñ a ye so, a ye kpwe'ele bôte ya si nyô mfa'a ya mam abé, a mfa'a ya zôsô, a

ntyi'ane mejô: 9 mfa'a ya mam abé, amu be ne te buni ma; 10 mfa'a ya mame ya zôsô, amu me ake be Tate, mi te fe yene ma; 11 mfa'a ya ntyi'ane mejô, amu njôô ya si nyô a kuya. 12 Me ngenane mejô abui me akômbô jô mia, ve éyoñe ji mi se ngule ya jibi wô'ô me. 13 Ve éyoñ nyô a ne Nsisim ô ne benya mejôô, a ye zu, a ye liti mia mam mese me ne zôsô: amu a ye kobô mejô me aso be émien; ve mejô mese a ye wôk, mme a ye jô: a ye kate mia mam me aye boban melu ôsu. 14 A ye wumu ma: amu a ye nyoñe mejô mam, a kate mia me. 15 Mam mese Tate a bili me ne émam: ajô te nde me ate jô na, émien a nyoñe mejô mam, a ye kate mia me. 16 Obe aboñ vi aye lôt mi te yene ma; ôbe aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma. 17 Ane beyé'é bé bevo'o be nga jô bebiene na, Za aka' ajô a jô bia na, Obe aboñ vi aye lôt, mi te yene ma; ôbe aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma: a beta jô fe na, Amu me ake be Tate? 18 Nalé be nga jô na, Za aka' ajô e ne ôbe aboñ? Bi ne te yem ane a jô. 19 Ane Jésus a nga yeme na be akômbô sili nye, ane a nga jô be na, Ye mi asilisili miabebien ajô me ate jô na, Obe aboñ vi aye lôt mi te yene ma, ôbe aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma? 20 Me abele fo'o ane me ajô mia na, Mi aye yi a yôn, bôte ya si nyô be aye vak: mia mi aye wô' ôlun, ve ôlun mi aye wôk vi aye veñesane mevak. 21 Eyoñ minga a kô'ôlô mie, a wô'ô mintae, amu môs a biaé ô kpwanya: ve éyoñ a biaéya, a ye fe simesan ane a nga kô'ôlô mie, ve wô' avak amu a biaéya mona fam si nyô. 22 Nalé fe mia mi awô' ôlun éyoñe ji: ve me aye beta yene mia, a minlem mienan mi aye wô'ô mvaé, mvaé jenan môt a ye va mia je. 23 Mi aye ja'é me jam môs ôte. Me abele fo'o ane me ajô mia na, Nge mi aye ja'é Tate jam, a ye ve mia de amu jôé dam. 24 Azukui éyoñe ji mi nji ja'é jam amu jôé dam: jaka'an, wôna mi aye nyoñ, nalé mi aye jaé vak.

25 Me maneya jô mia mejô mete

a minkana: awolo de aye ôo, éyoñe te me aye fe kobô mia a minkana, me aye kate mia mejô me Tate atan. 26 Môs ôte mi aye ja'é mam a jôé dam: ma me nji jô mia na, me aye ye'elane Tate ajô denan; 27 amu Tate émien a nye'e mia, amu mi nga nye'e ma, a buni na me nga so be Tate. 28 Me nga so be Tate, a zu si nyô: me aye beta kôlô si nyô, a ke be Tate. 29 Beyé'é bé be nga jô na, Tame yen, éyoñe ji wo akobô mejô atan, te fe kan nkana. 30 Eyoñe ji bi ayeme na, wo ayeme mam mese, te yiane na môt a ye sili wo jam: ajô te nde bi abuni na ô nga so be Zambe. 31 Jésus a nga yalane be na, Ye mi abuni éyoñe ji? 32 Tama yenan, awolo de aye bo, e boya éyoñe ji, mi aye tyaman, môt ase a kele' ja dé, mi aye li'i me étam: ve ma me nji bo étam, amu Tate a ne be ma. 33 Me maneya jô mia mejô mete, amu me akômbô na mi tabe mvo'é amu ma. Mi aye yen abé si nyô: vola'ane minlem; me dañeya si nyô.

17 Jésus a nga jô mejô mete; ane a nga lôbô yôp, a jô na, A Tat, awolo e kpwanya; wumu' Mone wôé, ajô te Mon a ye wumu wo: 2 aval ane ô nga ve nye ngule ya jôô bôte bese, ajô te nde bôte bese ô nga ve nye, a ye ve be ényîñ ya melu mese. 3 Enyîñ ya melu mese é ne na, be aye yeme wo wo étam ô ne nya Zambe, be aye yeme fe nyô ô nga lôm, nnye a ne Jésus Christ. 4 Me nga wumu wo si nyô, me maneya bo ésaé ô nga ve ma me bo. 5 A Tat, éyoñe ji wumu' ma a womien a duma bia wo bi nga to de, si nyô é ngenan te téban. 6 Me maneya liti jôé dôé bôt ô nga ve ma si nyô: be mbe bôte bôé, ô nga ve me be; be nga ba'ale ajô dôé. 7 Eyoñe ji be yemeya na mam mese ô nga ve ma, me nga so be wo: 8 amu mejô ô nga ve ma me maneya ve be me; be nyoñeya me, a yeme fo'o na me nga so be wo, be buniya fe na wo ô nga lôme ma. 9 Me aye'elan ajô dap: me te ye'elan ajô bôte ya si nyô, ve ajô bôt ô nga ve me; amu be ne émbôé: 10 mam

mese me ne émam me ne fe émdé, a mam mese me ne émdé me ne fe émam: mbe be awumu ma. 11 Me te fe tabe si nyô, ve bôte ba be ne si nyô, me azu be wo. A Mbamba Tate, ba'ale' be a jôé dôé, mbe ô nga ve ma, ajô te nde be aye tabe nleme wua, ane bia wo bi né. 12 Eyoñ me nga to be bôt ô nga ve ma, me nga ba'ale be a jôé dôé: me nga tu'a ba'ale be, bôte bete te ke môte wua a nga jañ, ve nyô a ye jañ; de aye bo nalé amu mejô me ya kalate Zambe me nga yiane boban. 13 Eyoñe ji me azu be wo; mejô ma me akobô bôte ya si nyô, amu me akômbô na be yen mvaé ane me ayen. 14 Me maneya kate be ajô dôé; bôte ya si nyô be nga vini be, amu be nji bo bôte ya si nyô, aval ane ma me nji bo môte ya si nyô. 15 Me te ye'elane wo na va'a be si nyô, me aye'elane wo na ba'ale' be mbia môta za nyoñe be. 16 Be nji bo bôte ya si nyô, aval ane ma me nji bo môte ya si nyô. 17 Kôme' be a benya mejô: mejô môe me ne benya mejô. 18 Ane ô nga lôme na si nyô, nalé fe me nga lôme be si nyô. 19 Me akôme mamien amu ajô dap, ajô te bebiene fe be aye kômban a benya mejô. 20 Me te ye'elane wo ajô bôte ba étam, ve ajô bôte fe be aye buni ma amu mejô map; 21 ajô te nde bôte bete bese be aye tabe de nleme wua; aval ane bia wo, A Tat, ô ne be ma, a ma be wo, nalé fe be aye tabe be bia: ajô te bôte ya si nyô be aye buni na ô nga lôme ma. 22 Duma ô nga ve ma, nde me nga ve be; nalé be aye tabe nleme wua ane bia wo bi ne nleme wua; 23 ma be be, a wo be ma, ajô te nde be aye bo de nleme wua; nde bôte ya si nyô be aye yeme na ô nga lôme ma, a nye'e be, aval ane ô nga nye'e ma. 24 A Tat, bôt ô nga ve ma, me anye'e na vôm me atabe, mbe fe be aye tabe vôm ate, nalé be aye yene duma dam ô nga ve ma: amu ô nga nye'e ma, si nyô é ngenan te boban. 25 A Tat ô ne zôsô, bôte ya si nyô be nji yeme wo, ve ma me nga yeme wo; bôte ba be nga yeme na ô nga lôme

ma, 26 me nga liti be jôé dôé, me aye fe beta liti de; ajô te nye'an ô nga nye'e ma, ñwô fe wo aye tabe be be, a ma be be.

18 Eyoñ Jésus a nga mane jô mejô mete, a nga kôlô ba be beyé'é bé, a dañ ôtôñ Cédron, afup e mbe wôé, émien ba be beyé'é bé be nga ke wôé. 2 Judas fe, môta a nga kôñe nye, a nga yeme vôm ate: amu Jésus ba be beyé'é bé be nga bo be kele' wôé. 3 Eyoñ Judas a nga inane nyoñ nsamba bezimbi, a bebo bisaé be nga so be bemie beprêre a Bepharisien, a nga ke wôé a belampe a kômbé a minkpwaté mekôn. 4 Jésus, amu a nga yeme mam mese me aye bo nye, a nga kôlô a ke sili be na, Mi ajeñe za? 5 Be nga yalane nye na, Jésus ya Nazareth. Jésus a nga jô be na, Me nyô. Judas, môta a nga kôñe nye, a nga to nsamba ôte. 6 Eyoñ a nga jô be na, Me nyô, ane be nga ke mvumvua, a ku si. 7 Ane a nga beta sili be na, Mi ajeñe za? Be na, Jésus ya Nazareth. 8 Jésus a nga yalane na, Me ate kate mia na, Me nyô: nge ma mi ajeñ, jôka'ane bôte ba be ke: 9 nalé ate ajô de aye bo ane a te jô na, Bôt ô nga ve ma, me nji dimeli môte wua ya été. 10 Simon Pierre a nga be'e nkpwaté mekôn, ane a nga té wô, a ba'é mbo ésaé njô beprêre, a tyi'i nye alo ya mbo nnôm. Mbo ésaé ate a mbe jôé na Malchus. 11 Ane Jésus a nga jô Pierre na, Somô' nkpwaté mekône wôé abam: élaé Tate a nga ve ma, ye me aye bo te nyu je?

12 Ane nsamba bezimbi a évete bezimbi énen, a bebo bisaé ya Bejuif, be nga bi Jésus a ka'a nye, 13 ane be nga taté ke nye be Anne; amu a mbe ntyi Caïphe a mbe njô beprêre mbu ôte. 14 Caïphe a mbe môta a nga lepe Bejuif na, a ne mvaé nge môte wua a ye wu ajô bôt.

15 Ane Simon Pierre a nga tôñe Jésus, ba ñyé'é mfe. Njô beprêre a nga yem ñyé'é ate, ba Jésus be nga nyi nda njô beprêre; 16 ve Pierre a nga tele mbala'a si atan. Nalé ñyé'é mfe, njô beprêre a nga yeme nye, a nga ke atan, a kobô

minga a nga ba'ale mbé, a nyoñe Pierre. 17 Ane minga a nga ba'ale mbé, a nga jô Pierre na, Ye wo fe ô ne fiyé'é mô't ate? Nye na, Momo. 18 Beba'ale nda a bebo bisaé be nga tele wôé, be maneya kôbane di: amu a mbe avep; ane be nga woban nduan: Pierre fe a nga tele be be, a woban nduan.

19 Ane njô beprêtre a nga sili Jésus ajo beyé'é bé, a mejô a nga ye'ele bôt. 20 Jésus a nga yalane nye na, Me nga kobô bôt atan: melu mese me nga ye'ele bôt menda me Zambe a temple, vô'm Bejuif bese be nga bo be sula'an; me nji kobô ajô asoé. 21 Wo asili me amu jé? sili' bôt be nga wô'd me kobô'd, za ajô me nga kobô be: bôte bete mbe be ayeme mejô me nga jé. 22 Eyoñ a nga mane kobô nalé, mô'te wua ya bebo bisaé a nga tele wôé, a nga bibi nye abaé, a jô na, Ye wo ayalan njô beprêtre nalé? 23 Jésus a nga yalane nye na, Nge me ate kobô abé, kate'e me de: nge me ate kobô mvaé, wo abi-bi me amu jé? 24 Ane Anne a nga lôme nye nka'an be Caïphe, njô beprêtre.

25 Ane Simon Pierre a nga tele, a woban nduan. Ane be nga jô nye na, Ye ô ne mô'te wua ya beyé'é bé? Ane a nga kat, a jô na, Momo. 26 Mô'te wua ya bebo bisaé njô beprêtre, ba mô't Pierre a nga tyi' alo be nga vuman, a nga jô nye na, Ke me ate yene mia nye afup? 27 Ane Pierre a nga beta kat: nnôme kup a nga ji'a loñ.

28 Ane be nga kôlô Jésus be Caïphe, a ke nye nda be atyi'i mejô: éyoñe te dibi tyé e ngenan; bebien be nji nyin nda be atyi'i mejô, be za sem, be nga ye di bidi ya pâque. 29 Ane Pilate a nga ke vô'm be nga to, a jô na, Za ajô mi ajô mô'te nyô? 30 Be nga yalan a jô nye na, Nge mô'te nyô a nji bo mbo mam abé, ve bi nji zu ke wo nye. 31 Ane Pilate a nga jô be na, Miabebien nyoñane nye, mi tyi' ajô dé ane metiñe menan. Bejuif be nga jô nye na, Bi za tyam atifi nge bi wôé mô't: 32 e nga yiane bo nalé amu ajô Jésus a nga jô éyoñ a nga liti bôt aval awu a ye wu.

33 Ane Pilate a nga beta ke nda be atyi'i mejô, a loene Jésus, a jô nye na, Ye ô ne Njô Bejuif? 34 Jésus a nga yalane na, Ye womien wo ajô ajô di, ye bôte befe be nga kate wo de ajô dam? 35 Pilate a nga yalane na, Ye me ne mone Bejuif? Bôte ya ayoñe dôé a bemie beprêtre be ate zu ke me wo: ô nga bo jé? 36 Jésus a nga yalane na, Ayoñe dam e nji bo ayoñ ya si nyô: nge ayoñe dam e nga bo ayoñ ya si nyô, ve bebo bisaé bam be ate wosan, be za ke ma Bejuif: ayoñe dam e nji bo ayoñ ya nne. 37 Ajô te Pilate a nga jô nye na, Ye ô ne njô bôt? Jésus a nga yalane na, Ane wo ajô, me ne njô bôt. Ajô te me nga bialé de, nde fe me nga zu si nyô, nde me aye kañete bôt benya mejô'd. Mô't ase a ne zô'sô, nnye a ye wô'd mejô mam. 38 Pilate a nga jô nye na, Jé é ne benya mejô'd?

Eyoñ a nga mane jô ajô te, a nga beta ke koé Bejuif atan, a jô be na. Me nji yene nye jam e ne abé. 39 Ve mi ne ngum éyeme na, éyoñ pâque je abo me suu mia mbô'd wua: ye mi ayi na me suu mia Njô Bejuif? 40 Ane be nga bete metyiñe yôp a jô na, Sa mô'te nyô, ve Barrabas. Barrabas a mbe mvômvô.

19 Ane Pilate a nga nyoñe Jésus, a bibi nye nkasa. 2 Ane bezimbi be nga lôñe couronne biyo, a jalé nye je nlô, a jalé fe nye évindi ngômesan; 3 ane be nga ke vô'm a nga to, a jô na, Mbôlô, Njô Bejuif! ane be nga bibi nye mebaé. 4 Ane Pilate a nga beta ke atan, a jô be na, Mi lô, me ake mia nye, nalé mi aye yeme na me nji yene nye jam e ne abé. 5 Ane Jésus a nga kui atan, a be'e couronne biyo, a évindi ngômesan. Pilate a nga jô be na, Mi lô mô't ate! 6 Eyoñ bemie beprêtre a bebo bisaé be nga yene nye, be nga bete metyiñe yôp, a jô na, Tyelé' nye croix yôp, tyelé' nye croix yôp. Pilate a nga jô be na, Miabebien, nyoñane nye, mi ke tyelé nye croix yôp: amu me nji yene nye jam e ne abé. 7 Bejuif be nga yalane nye na, Bi ne atifi, nde te a yiane wu de, amu a nga jô na, Me ne Mone Zambe.

8 Eyoñ Pilate a nga w' ajô te, a nga dañe ko wôn; 9 ane a nga beta nyin nda be atyi'i mejô, a jô Jésus na, O nga so vé? Ve Jésus a nga to évô, te yalan. 10 Ane Pilate a nga jô nye na, Ye wo abo te yalane ma? ye wo te yeme na me ne ngule ya suu wo ô ke, me ne fe ngule ya tyelé wo croix yôp? 11 Jésus a nga yalane nye na, O nga ye bo te ngule ya bo me jam, nge Zambe a nji ve wo ngule je aso yôp: ajô te mô't a te ke me wo, nnye a dañ abé. 12 Ajô te, Pilate a nga jeñ ajô ya suu nye: ve Bejuif be nga bete metyiñe yôp, a jô na, Nge wo asuu mô'te nyô, wôna ô nji bo mvôé César: amu mô't ase a jô na, Me ne njô bôt, a siñe César. 13 Eyoñ Pilate a nga w'ô mejô mete, a nga ke Jésus atan, a tabe si éto be atyi'i bôte mejô, a ne vôm be nga loene na, Kasa mekok, ve nkobô Hébreu na Gabbatha. 14 Eyoñe te é mbe mô's be akôme pâque: mewolo mesaman me nga ye bo. Ane a nga jô Bejuif na, Mi lô Njô bôte wônan! 15 Ane be nga bete metyiñe yôp, a jô na, Va'a nye, va'a nye, ô ke tyelé nye croix yôp. Pilate a nga jô be na, Ye me aye tyelé Njô bôte wônan croix yôp? Ane bemie be-prêtre be nga yalane na, Bi nji bo njô bôt mfe, ve César. 16 Ane a nga ke be nye, be ke tyelé nye croix yôp.

17 Ane be nga nyoñe Jésus: ane a nga ke a be'e croix jé émien, a ke vôm be nga loene na, Vôrme ya ékôkoé nlo, nkobô Hébreu na Golgotha: 18 ane be nga tyelé nye croix yôpe wôé, a bôte befe bebaé, nyina mbo nga, nyô mbo'o mbo nnôm, Jésus zañ. 19 Ane Pilate a nga tili fe ajô, a bômôlô de croix yôp. E mbe ntilane na, JÉSUS YA NAZARETH NJO BEJUIF. 20 Ane Bejuif abui be nga lañ ajô te, amu vôm be nga tyelé Jésus croix yôp a mbe bebé nlam; e mbe ntilan nkobô Hébreu, a Latin, a Grec. 21 Ane bemie be-prêtre ya Bejuif be nga jô Pilate na, Te tili na, Njô Bejuif; ve tili na, Emien a nga jô na, Me ne Njô Bejuif. 22 Pilate a nga yalane na, Ajô me tiliya, me maneya tili de.

23 Eyoñ bezimbi be nga mane

tyelé Jésus croix yôp, be nga nyoñe mengômesane mé, a kape me ngap ényin, mone bezimbi wua ngape jia; be nga nyoñe fe éwomane jé: éwomane éte é mbe ntiñan aso yôp akekui si, te nloen. 24 Ane bebien be nga jô na, Bi aye nyape je, ve do je abia, a yene mô't a ye nyoñe je: e nga bo nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe me nga yiane bobane na,

Bebien be nga kabane mengômesane mam,

A nyoñ éwomane jam, a do je abia.

25 Bezimbi be nga bo mam mete. Be nga tele bebé croix Jésus, nyia wé, a monyañe nyia, Marie nga Clopas, a Marie Madeleine. 26 Eyoñ Jésus a nga yene nyia wé, a fiyé'é a nga nye'e be tele wôé, a nga jô nyia na, A minga, tame yene nyo mon! 27 Ane a nga jô fiyé'é ate na, Tame yene nyua wôé! Ataté awolo te fiyé'é ate a nga ba'ale nye nda jé.

28 Mejô mete me maneya, ane Jésus a nga yeme na mam mese me maneya boban, ane a nga jô na, Me awô' évé. E nga bo nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe. 29 Nka'a vin é mbe sañ ô nga tele wôé ne lut! be nga jalé éponge vin é mbe sañ a futi je hysope, a ke nye je anyu. 30 Eyoñ Jésus a nga nyoñe vin é mbe sañ, a nga jô na, E maneya: ane a nga jomé nlô wé, a suu nsisime wé.

31 Amu mô'se ôte ô mbe mô'se ya be akôme biôme ya pâque, amu fe Bejuif be nji kômbô na mimbim mi tyebe croix yôp mô'se sondô (amu bôt be nga dañe kañe Zambe mô'se sondô ôte), ajô te be nga jô Pilate na be bu'u be mebo, a va be. 32 Ane bezimbi be nga zu a taté bu'u mô'te wua ya ba be be be nga tyele mebo, ane be nga beta ke bu'u nyô mbok: 33 ve éyoñ be nga kui vôm Jésus a nga tyele, a yene nye a wuya, be nji bu'u nye mebo: 34 ve mone bezimbi wua a nga ji nye akoñ mvaé, ane metyi a mendim me nga ji'a kui. 35 Mô't a nga yen ajô te, nnye a maneya kañete de bôt, foé jé é ne été: a yeme na a kobô nya ajô, nde

fe mi aye buni. 36 Mam mete me nga bo nalé, amu mejô me nga yiane boban ane e ne ntilane kalate Zambe na, Bivese bié, jia je aye bo te bu'i. 37 E ne ntilane vôm mfe kalate Zambe na, Be aye yene nyô be nga ji akoñ.

38 Mam mete me maneya, ane Joseph a mbe môte ya Arimathée, a mbe fe fiyé'é Jésus, ve asoé amu a nga ko Bejuif woñ, a nga ke ja'é Pilate mbime Jésus a va wô: ane Pilate a nga me'ete. Ane a nga ke va mbim. 39 Ane Nicodème, môt a nga taté zu be Jésus alu, a nga zu a bili biôme ya mbamba menyum bi mbe mbundan, bi mbe belivre bebé ntete wua. 40 Ane be nga nyoñ mbime Jésus, a vute wô bendombo bindelé a biôme ya mbamba menyum été, aval ane Bejuif be nga bo be jame' bôt. 41 Afup e mbe bebé vôm be nga tyelé nye croix yôp; mfefé soñ 3 mbe afup ete, be nji tame jame môt été. 42 Be nga jame Jésus wôé, amu môs ôte ô mbe môse ya be akôme mame ya pâque ya Bejuif (amu soñ été é mbe bebé).

20 Môs sondô mfe a nga taté, Marie Madeleine a nga ke soñ é sala tyé, éyoñe te dibi e ngenan, ane a nga koé akok e vaseya soñ. 2 Ane a nga ke mbi be Simon Pierre, ba fiyé'é mbo'o Jésus a nga nye'e, a jô be na, Be maneya va Tate soñ, bi te yeme vôm be nga ke bôé nye. 3 Ane Pierre ba fiyé'é mbo'o be nga kôlô, a ke soñ. 4 Be nga ke mimbile bebaane: ane fiyé'é mbok a nga dañe Pierre mbi, a taté kui soñ; 5 ane a nga kumbu a lôbô été, a yene bendombo bindelé be bô, ve a nji ke été. 6 Ane Simon Pierre a nga zu fe a tôñe nye, a nyine soñ été; ane a nga yene bendombo bindelé be bô, 7 a éyañese é nga ti nye nlô, é nji bômbô vôm bendombo bindelé be nga bô, ve é nga bô mvutan vôm étam. 8 Ane fiyé'é mbo'o fe a nga taté kui soñ a nga nyin été, ane a nga yen, a buni. 9 Amu be ngenan te yem ajô e ne ntilane kalate Zambe na, a ye wômô soñ. 10 Ane beyé'é be nga kôlô a beta bulan nlam.

11 Ve Marie a nga tele mfôme soñ, a yiik: éyoñ a nga yi, a nga kumbu si, a lôbô soñ été; 12 ane a nga yene beange bebaé be be'e bifumulu mengômesan be to si, nyina a to mfa'a nlô ô nga bô, nyô mbo'o mfa'a mebo me nga bô, vôm mbime Jésus ô nga jô'ô. 13 Be nga jô nye na, A minga, wo ayi amu jé? Ane a nga jô be na, Amu be vaya Tate wom, me te yeme vôm be nga bôé nye. 14 Eyoñ a nga mane kobô nalé, ane a nga kôñelan, a yene Jésus a tele, te yeme na a ne Jésus. 15 Jésus a nga jô nye na, A minga, Wo ayi amu jé? wo ajeñe za? Ane a nga si'a ko na a ne môt a ba'ale afup ete, ane a nga jô nye na, A tat, nge ô nga va nye, kate'e me vôm ô nga bôé nye, me aye ke to'é nye. 16 Ane Jésus a nga jô nye na, A Marie. Ane a nga kôñelan, a jô nye nkobô Hébreu na, A Rabbouni, e ne na, A Nye'ele. 17 Ane Jésus a nga jô nye na, Te nambe ma: amu me ngenan te ke be Tate a ne yôp: kele' be bobesañe bam, a jô be na, me ake be Esa wom a Eso wônan, a Zambé wom a Zambé wônan. 18 Ane Marie Madeleine a nga zu kate beyé'é na, Me yeneya Tate; a kate fe be ane a nga jô nye mejô mete.

19 Eyoñ ngô'é é nga bo, môs ôte ô mbe môs sondô mfe a nga taté, mimbé mi mbe mindiban vôm beyé'é be nga to, amu be nga ko Bejuif woñ, ane Jésus a nga zu tebe zañ, a jô be na, Taba'an mvo'é. 20 Eyoñ a nga mane jô ajô te, ane a nga liti be mo a mvaé jé. Ane beyé'é be nga wô'ô mvaé, éyoñ be nga yene Tate. 21 Ane Jésus a nga beta jô be na, Taba'an mvo'é: aval ane Tate a nga lôme ma, nalé fe me alôme mia. 22 Eyoñ a nga mane jô ajô te, ane a nga vebe a kute be évuñulu, a jô be na, Nyoñan Mbamba Nsisim: 23 bôte bese môt mi ajamé mam abé, mam mete me jambaneya nye; bôte bese môt mi abo te jamé mam abé, mam abé mé me ngenan.

24 Ve Thomas, a mbe jôé afe na Didyme, môte wua ya beyé'é awôm a bebaé, a nji tabe éyoñ Jésus a nga

zu. 25 Ane beyé'é bevo'o be nga jô nye na, Bi maneya yene Tate. Ane a nga jô be na, Nge me te yene meveñe betondô mo mé, a ke ônyu vïam meveñe betondô été, a ke fe wo wom mvaé jé, me aye buni.

26 Melu mwom me nga lô, ane beyé'é bé be nga to nda été, ba be Thomas. Mimbé mi nga to mindiban, ane Jésus a nga zu tebe zañ, a jô na, Taba'an mvo'é. 27 Ane a nga jô Thomas na, Same' ônyu viôé, a fombô mo mam; same' wo wôé, a ke wô mvaé jam: te bo bisô, ve buni. 28 Thomas a nga yalan a jô nye na, A Tate wom a Zambe wom! 29 Ane Jésus a nga jô nye na, Amu ô yeneya ma, ô buniya: ébotan a bôt be nji yen, ve buni.

30 Ane Jésus a nga bo beta be mam mefe abui, beyé'é be nga yene me, me nji bo ntilane kalate nyô: 31 va ma me ne ntilan, mme mi aye buni na Jésus a ne Christ, Mone Zambe; nde nge mi abuni, mi aye yen ényîñ amu jôé dé.

21 Mejô mete me maneya, ane Jésus a nga beta liti beyé'é nyôle jé ato'o ya Tibériade; ane a nga liti be nyôle jé avale di. 2 Be nga to vôme wua Simon Pierre, a Thomas a mbe jôé afe na Didyme, a Nathanaël môte ya Cana ya Galilée, a bone be Zébédée, a beyé'é befe bebaé. 3 Simon Pierre a nga jô be na, Me ake wôé kos. Ane be nga jô nye na, Bia be wo bi ake. Be nga kôlô, a ke éfunga été; be nga bo alu te, te ke wôé jôm. 4 Esala tyé Jésus a nga tele mfôm atok: ve beyé'é be nji yeme na a ne Jésus. 5 Ane Jésus a nga jô be na, A bongô, ye mi ne jôme ya di? Be nga yalane nye na, Momo. 6 Ane a nga jô be na, Yaan avot mfa' éfunga ya mbo nnôm, wôna mi aye wôé. Be nga ya de nalé, ane be nga bo te ngule ya dutu de amu kos abui. 7 Ane fïyé'é ate Jésus a nga nye'e, a nga jô Pierre na, Tate le. Eyofi Simon Pierre a nga wô'ô na a ne Tate, a nga jaé éwoman nyôle jé (amu a mbe soé) ane a nga wua nyôle

jé atok. 8 Ve beyé'é bevo'o be nga zu be to mon éfunga, be nga dutu avot kos été ne lut! (amu kindi' é nji bo be ôyap, ve bebé nté mô't a ne wua akok). 9 Eyofi be nga kôlô éfunga a ke kindik, be nga yene ma'a me nduane wôé, kos é nga bô me yôp, a fembé. 10 Jésus a nga jô be na, Za'ane kos mi ate wôé. 11 Ane Simon Pierre a nga ke dutu avot, a ke de kindik, beta be kos été ne lut! é mbe ntet a mewôm metan a kos éla: akôsa bo é mbe abui nalé, avot e nji tui. 12 Ane Jésus a nga jô be na, Zaka dian. Beyé'é te ke môte wua a nga bo ngule ya sili nye na, O ne za? amu be nga yeme na a ne Tate. 13 Jésus a nga to'é fembé, a ve be je, a kos. 14 Dina e ne aliti lale Jésus a nga liti beyé'é bé nyôle jé, éyoñe te a wômôya.

15 Be maneya di, ane Jésus a nga jô Simon Pierre na, A Simon, mone Jean, a wo a bôte ba, ye wo adañe nye'e ma? Ane a nga jô nye na, Ya, A Tat; wo ayeme na me anye'e wo. Ane a nga jô nye na, Ba'ale' bone mintômba bam. 16 Ane a nga beta jô nye éyoñe baa na, A Simon, mone Jean, ye wo anye'e ma? Ane a nga jô nye na, Ya, A Tat; wo ayeme na me anye'e wo. Ane a nga jô nye na, Ba'ale' mintômba miam. 17 A nga beta jô nye éyoñe lale na, A Simon, mone Jean, ye wo anye'e ma? Pierre a nga wô' abé, amu a nga jô nye éyoñe lale na, Ye wo anye'e ma? Ane a nga jô nye na, A Tat, wo ayeme mam mese; wo ayeme na me anye'e wo. Jésus a nga jô nye na, Ba'ale' mintômba miam. 18 Me abele fo'o ane me ajô wo na, Eyofi ô nga to mongô, ô nga jaé ngômesan nyôle jôé, a ke vô'm ô nga nye'e ô kelek: ve éyoñ wo aye bo mvendé, wo aye same mo, a mô't mfe a ye jalé wo ngômesan, a ke wo vô'm ô ne te nye'e ô kelek. 19 Eyofi a nga kobô nalé, a nga liti aval awu a ye kañe de Zambe. A maneya kobô nalé, ane a nga jô nye na, Tôñe' ma. 20 Pierre a nga kôñelan, a yen fïyé'é Jésus a nga nye'e a tôñe nye; nyô a nga ye'e Jésus tôé éyoñ be nga to

tawólò mam ngó'é mete, a jò na, A Tat, za a ye koñe wo? 21 Pierre a nga yene nye, ane a nga jò Jésus na, A Tat, môte nyò a ye bo jé? 22 Ane Jésus a nga jò nye na, Nge me aye me'ete na a ye tabe akekui éyoñ me aye zu, ô ne za ajò été? womien tôñe' ma. 23 Njòan ôte ô nga ke foé bobenyañ be mbe na, ñy'é'é ate a ye wu: ve Jésus a nji jò nye na, a ye wu;

ve na, Nge me aye me'ete na a ye tabe akekui éyoñ me aye zu, ô ne za ajò été?

24 Nyina a ne ñy'é'é a kañete mejò mete, nnye fe a nga tili mejò ma: bi ayeme na nkañete wé ô ne été.

25 Mam mefe abui Jésus a nga bo, nge me ne ntilane mese, me asimesane na si nyò ébien é ne te yian abim bekalate be nga tili.